Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 151 (7. 240) 1990 йил 6 июль, жума Баҳоси 3 тийин

КПСС XXVIII съезди делегати билан мулоқот

УМРНИ БАҒИШЛАСАНГ АРЗИЙДИ

⊙ Бугун ҳамма-ҳамманинг нигоҳи — Москвага, Кремль Съездлар саройига қаратилган. Съездлар саройи... Уни эшитганингда қалбларда илиқлик пайдо бўлади, негаки у ерда Ўзбекистондан борган делегатлар ҳам ўтиришибди. Улар бизнинг съезддаги овозларимиздир, дардларимизни ҳам, қувончимизни ҳам айтадиганлар — шулар. Улар ичида миқти гавдали, ҳаракатлари чаққон, бутун республикамизга яхши таниш бўлган бир киши ўтирибди: у Тошкентдаги «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Рафкат Зинатович Ҳусаиновдир.

⊙ КПСС XXVIII съезди делегати Р. З. Ҳусаинов қиёфасига чизгилар, меҳнат жамоаси билан олиб бораётган ишлари билан рўзноманинг 2-саҳифасида танишасиз.

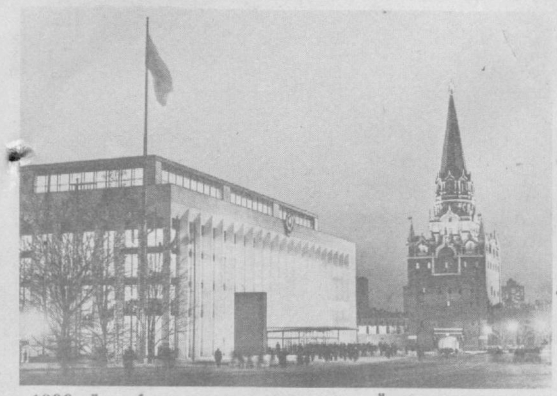

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди тўғрисида АХБОРОТ

1990 йил 4 июль куни тушдан кейинги мажлис Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов раислигида ўтди. Маърузалар юзасидан бўлган мунозараларда КПСС Белгород область комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари вилоят Советининг раиси А. Ф. Понамарев, Киров вилояти КПСС Совет район комитетининг иккинчи котиби А. В. Шутилева, КПСС Доғистон вилоят комитетининг биринчи котиби М. Г. Алиев, Новомосковск районидаги Ленин номли наслчилик заводи—колхозининг раиси, Тула вилоятидаги «Новомосковское» деҳқончилик-саноат бирлашмасининг раиси В. А. Стародубцев, Якутия АССР КПСС Сунтар район комитетининг биринчи котиби А. А. Попов, Литва Компартияси Марказий Комитетининг (КПСС) биринчи котиби М. М. Бурокявичюс, СССР Давлат халқ таълими комитетининг раиси Г. А. Ягодин, Свердловск инженерлик—педагогика институтининг доценти, «Ёш коммунистлар» гуруҳининг мувофиқлаштирувчиси Б. П. Гуселетов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби А. Н. Муталибов, Мурманск вилояти «Норильский никель» концерни «Печенганикель» кон-металлургия комбинати парткомининг котиби Н. Н. Сидоркин, Литва Компартияси Марказий Комитетининг (КПСС) иккинчи котиби В. Н. Швед, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. И. Абалкин сўзга чиқдилар.

Кечки мажлисда съезд партия ҳужжатларининг лойиҳаларини тайёрловчи комиссияларни тузиб бўлди.

Съезд қатнашчилари 5 июль куни КПСС фаолиятининг асосий йўналишлари юзасидан секцияларда ишни давом эттиришга қарор қилдилар.

1990 йил 5 июль куни Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди ўз ишини давом эттирди.

Съезднинг аввалги мажлисида тузилган секцияларда партияни ташкилий-сиёсий жиҳатдан янгилаш, унинг мафкуравий ишларини такомиллаштириш, Советлар, ижтимоий-сиёсий ташкилотлар ва ҳаракатлар билан ҳамжиҳатлиги масалалари юзасидан мунозаралар бўлди.

КПССнинг ҳозирги босқичдаги миллий сиёсати масалалари ғоят хавотирлик билан, вазминлик билан муҳокама қилинди.

Партиянинг қайта қуриш давридаги ижтимоий-иқтисодий ва аграр сиёсати муаммолари юзасидан ўткир мунозара бўлиб ўтди.

КПССнинг тараққийпарвар хорижий партиялар ва ҳаракатлар билан алоқаларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга қаратилган халқаро фаолияти ҳар томонлама муҳокама қилинди ва чуқур таҳлил этилди.

Делегатлар ишлаб чиққан тавсиялар ва таклифлар съезднинг ялпи мажлисида муҳокама этилади.

Симда—Москва

Ишга виждонан ёндошсак...

Ўзбекистонлик делегатлар билан симдаги мулоқотимиз давом этмоқда. Бу сафар гўшакни КПСС XXVIII съезди делегати, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси Д. Мусабекова кўтарди.

— Дилором Наримоновна, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларининг ва аъзоликка номзодларининг XXVIII съездда ҳисобот беришларини партия ишида чинакам янгиланиш дейиляпти. Сиз бунга нима дейсиз?

— Ҳа албатта. Бу фикрни қувватлайман. Лекин тинглаган 11 та ҳисоботнинг ичида муваффақиятлиси ҳам бўлди, муваффақиятсизи ҳам. Масалан, Н. И. Рижковнинг ҳисоботида аниқлик анчагина. Қолганлари деярли бир хил. Гўё бир қолипдан андоза олгандек. Яъни улар ўз ишларидаги камчиликларни очиқ-ошкора айтмадилар.

— «Ойнаи жаҳон» орқали Президентимиз И. А. Каримовнинг жумҳуриятимизнинг оғриқ нуқталарини, муаммоларини куюнчаклик билан гапирганларининг гувоҳи бўлдик. Бу муаммоларнинг Сиёсий бюро аъзоларининг ҳисоботидан жой олмагани Сизни ташвишга солмайдими?

— Бунинг сабабини ҳали айтганимдек, ҳисоботларга умумий ёндошилганлигида кўраман. Мана, Ислом Абдуғаниевич куюниб гапирган Орол муаммосини олинг. Бу бизнинг бирдан-бир ташвишимиз, дардимиз бўлиб турса-ю, ўзга жумҳурият вакиллари Орол нима ўзи, у деб биздан сўрашса? Бундай лоқайдликка нима деса бўлади, ахир?! Ёки ўртоқ Д. Т. Язов ўз нутқида ҳалок бўлаётган йигитлар ўлимига эътироз билдирди. Биз ўзбекистонликлар унинг бу фикрига қарши ёзма мурожаат топширдик. Съезд охиригача жавобини олишимиз керак.

— Партияни янгилаш секциясида экансиз... Сиз ўзингиз ўша янгиланишни қандай тасаввур қиласиз?

— Партиянинг беш йиллик фаолияти аксарият делегатлар томонидан қониқарсиз баҳоланяпти. Лекин бундан кейин ишга виждонан ёндошилиб, янгиланиш сари дадил интиладиган раҳбар партияга етакчи бўлса ўзгариш ясашимиз табиий.

Суҳбатдош **Ф. ҲУСАНОВА.**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. КАРИМОВ нутқи

Ҳурматли делегат ўртоқлар! Жамиятда, халқда ҳозир норозилик шу қадар кўпайдики, ҳатто ўйланмай қўйилган битта ноўрин қадам ҳам партияни ва бутун мамлакатимизни ажралишга ва фалокатга олиб келиши мумкин, бу бизнинг ҳаммамизга равшан бўлиши керак. Ўзбекистон делегацияси ўз коммунистларидан бунга йўл қўймаслик учун мумкин бўлган ҳамма ишни қилиш тўғрисида наказ олган. Улар партиямиз бошидан кечираётган чуқур тангликни бартараф этиш мумкинлигига ишонадилар. Ва бу ишонч жумҳурият Компартияси XXII съезди резолюциясида таъкидланган. Михаил Сергеевич Горбачевнинг маърузасида бу тангликдан чиқишнинг принципиал йўллари кўрсатиб берилган. Ўртоқлар, муҳокама қилинаётган масалаларга доир мавқеимиз ва уларга бераётган баҳомизни қисқача айтиб ўтишга рухсат бергайсиз.

Биринчиси. Биз партияни янгилаш тарафдоримиз. Жипслаштирувчи ва бирлаштирувчи куч бўлишга қодир партия, одамларнинг эҳтиёжлари ва орзу-умидларини қаноатлантирадиган, социалистик мақсадлар ва орзу-умидларга эришиш учун меҳнаткашларнинг, ишчилар ва деҳқонларнинг ҳаракатига бошчилик қила оладиган партия тарафдоримиз. Ҳозир фақат тубдан янгиланган партия, мустаҳкам интизомга асосланган кучли партиягина ўзи бошлаган қайта қуришни охиригача етказа олиши мумкинлиги ҳам бизга тобора равшан бўлмоқда.

Структура қурилиши тўғрисида. Биз КПСС умумий ҳаракат режалари ва ягона Уставга, Марказий Комитетга эга бўлган жумҳурият компартияларининг иттифоқи, деб биламиз. Биз КПСС тузилишининг территориал-ишлаб чиқариш қоидаси тарафдоримиз, бошланғич партия ташкилотлари ҳуқуқларининг устунлигини таъминлаш тарафдоримиз. Бунда биз фракцияларга бутунлай қаршимиз ва партияда фақат бир тусдаги — марказ омманинг назорати остида ҳаракат қиладиган ва унинг иродасини ифодалайдиган демократик централизмни тан оламиз.

КПССни янгилаш, партия ички турмушини демократиялаш жараёнида иттифоқдош жумҳуриятлар компартияларининг мустақиллиги тўғрисидаги масала алоҳида аҳамиятга эга бўлади. Очиғини айтамиз, ўртоқлар, жумҳурият Компартиясининг мақоми ҳозиргача вилоят партия комитетининг мақомидан жуда кам фарқ қилади. Биз Лениннинг партия тан олган ҳар бир комитет, иттифоқ, ташкилот ёки гуруҳ фақат мазкур жойга, мазкур районга, мазкур миллий ҳаракатга тааллуқли ишларни олиб боради, деган фикрини бутунлай унутиб қўйдик. Эндиликда шу ҳам айниқса муҳимки, ҳозирги кўп партиявийлик шароитида бунингсиз жойларда пухта сиёсатни ўтказиб бўлмайди. Оммани ишонтириш ва ўз орқасидан эргаштириш мумкин бўлмайди.

Ўзбекистон коммунистлари мустақиллик ўз программасини ишлаб чиқишда, ўз ҳаракат тактикасини, кадрларга доир сиёсатини танлаб олишда, ўз бўлинмалари тузилишини, молиявий ваноширлик ишларини белгилаб олишда, иттифоқдош республикалар ва чет мамлакатлар коммунистик партиялари, жамоат ҳаракатлари билан тўғридан-тўғри ҳамкорлик қилишни ривожлантиришда иттифоқдош республика Компартиясининг тўла мустақиллигини билдиради, деб ҳисоблайдилар. Бунда жумҳурият Компартияси КПССнинг умумий Программаси ва Уставига амал қилиши лозим, албатта. Бу Программа ва Уставда партиянинг стратегик мақсадлари, жамиятни ривожлантиришнинг социалистик йўналишлари принцип жиҳатидан белгилаб қўйилиши лозим.

Иккинчиси. Иқтисодиётдаги оғишлар ва бузилишлар, ижтимоий ва миллатлараро зиддиятлар, ўзаро ишончсизлик, эртанги кунга умидсизлик ҳолати қайта қуриш жараёнларининг қонуний оқибати эмаслиги докладда тўғри таъкидланган. Шу билан бирга Марказий Комитет ва унинг раҳбарияти фаолиятида воқеаларни олдиндан кўра билиш ва уларнинг олдида бориш, биринчи навбатда бажариладиган устун ишларни тўғри белгилаб олиш, белгиланган режаларни амалга оширишда қатъийлик ва изчиллик кўрсатиш маҳорати етишмаяпти — буни тан олиш керак.

Ўзаро миллий муносабатларга алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Кенгайиб ва чуқурлашиб бораётган миллатлараро қарама-қарши туриш ва тўқнашишлар келтираётган даҳшатларни, вайроналарчиликларни, одамларнинг бошига тушган жуда катта кулфат ва уқубатларни, ўша ўнглаб бўлмайдиган қурбонлар ва маҳрумликларни кўрмай қолмаймиз, кўрмасликка ҳаққимиз ҳам йўқ. Энг хавфлиси шундаки, баъзи жойларда одамлар онгида уйғонаётган, мен яна такрорлайман, баъзи жойларда уйғонаётган миллий мумтозлик ва устунлик туйғуси миллатлар ва элатлар ўртасида юзлаб йиллар давомида вужудга келган бир-бирига ҳурмат ва яхши қўшничилик муносабатларини барбод қилиб юбориши мумкин.

Буларнинг ҳаммасига тегишлича баҳо бермасликка умуман йўл қўйиб бўлмайди. Афсуски, КПСС Марказий Комитетининг миллий масалага доир ҳаракат дастури ҳамда сўнгги вақтда қабул қилинган бошқа кўпгина ҳужжатлар миллатлараро муносабатларни барқарор этишга амалда тегишлича таъсир ўтказмаётир. Бизнингча, бундай аҳволдан чиқишнинг бирдан-бир йўли — шошилинч равишда янги иттифоқ шартномасини ишлаб чиқишни бошлаб юборишдан иборат, бу шартномада ҳар бир жумҳуриятнинг суверенитети ва миллий давлат тузилиши, жумҳуриятлар ихтиёрий равишда марказга берадиган ваколатлар қатъий белгилаб қўйилиши лозим. Бунда масалани федерацияни иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлашдан энг аввало жумҳуриятларнинг ўзлари манфаатдор бўладиган тарзда қўйиш керак. Барча ўзаро муносабатларимизнинг пойдевори бўладиган бундай ҳужжатни қабул қилишдаги кечикиш шунга олиб борадики, иттифоқ даражасида қабул қилинаётган қонунлар ва қарорларнинг кўпи ишламаяпти ва бундан кейин ҳам ишламайди — буни ҳам тан олиш керак.

Ниҳоят, учинчиси. Ушбу шартнома жумҳуриятлар ўртасидаги, шунингдек жумҳуриятлар билан марказ ўртасидаги янги иқтисодий алоқаларга асос қилиб олиниши лозим. Мамлакатнинг ночор иқтисодий ва молиявий аҳволи, пулнинг тобора қадрсизланиши, истеъмол бозорининг барбод бўлиши — булар жамоа меҳнатининг, ҳар бир иттифоқдош жумҳурият хўжалиги амал қилаётган иттифоқ халқ хўжалиги комплекси ишининг натижаси эканлигини тушуниб турибмиз. Ҳозир улардан ҳар бирининг «улушини» алоҳида ажратиш умуман мумкин эмас. Бунга ҳозир эҳтиёж ҳам бўлмаса керак. Аммо биз эртага, докладда айтилганидек, тенг ҳуқуқли, мустақил жумҳуриятларни бирлаштирувчи янгиланган федерацияда яшар эканмиз, у ҳолда шундай қилишимиз зарурки, токи биз ана шу мустақилликни оғизда эмас, балки амалда ҳис этайлик. Энг муҳими эса, ниҳоят, унитар давлат шароитида вужудга келган муаммоларни ва чигалларни ҳал қиладиган ва ечадиган бўлайлик.

Жуда бой хом ашё ресурсларига, ноёб табиат-иқлим шароитига эга бўлган Ўзбекистон жумҳуриятда етиштирилган маҳсулотнинг асосий қисмини хом ашё ва ярим тайёр маҳсулот сифатида ташқарига чиқараётганини нима билан изоҳлаш мумкин? Пахта, пилла, қоракўл тери, мева-сабзавот эвазига нима учун жумҳурият бунинг ўрнини қоплайдиган маҳсулотни олмаяпти? Мамлакатнинг пахта мустақиллигини таъминлаган жумҳурият «пахта иши», қатағонлар, оммавий қонунсизликлар майдонига айланиб қолдики, бу одамларнинг миллий қадр-қимматини камситмоқда.

Ленинча миллий сиёсатнинг тараққиёт даражасини тенглаштириш тўғрисидаги бош шиори ҳали ҳам мавжуд экан, у ҳолда нима учун жумҳурият аҳолисининг бешдан бир қисми доимий иш билан таъминланмаган? Нима учун аҳоли жон бошига тўғри келадиган миллий даромад иттифоқдаги ўртача даражадан икки баравар кам, асосий истеъмол моллари ва хизмат билан таъминланиш даражаси эса мамлакатда нима учун энг паст даражада турибди? Меҳнатсевар ва истеъдодли халқ яшаётган жумҳурият қандай қилиб ана шундай аҳволга тушиб қолди?

Биз бу принципиал саволларга жавоб топишга мажбурмиз. Халқ эски хатоларни такрорлашни эмас, ҳаракат қилишни кутмоқда, ахир. Халқ баландпарвоз гаплардан, тўхтовсиз баҳслар ва ваъдалардан чарчади. У узоқ келажакда эмас, балки ҳозир муносиб яшаши керак. Бунга унинг ҳақи бор. Бозор муносабатларига ўтиш даврининг барча қийинчиликлари тўғрисида рўй-рост ва очиқ айтиладиган бўлсагина, айниқса аҳоли қашшоқ табақаларининг ижтимоий ҳимояланишига кафолат берилсагина, одамлар буни тушуниб етишлари ва қабул қилишлари мумкин. Бунда айрим жумҳуриятлар ва регионларнинг ўзига хос хусусиятларини ҳамда бозор иқтисодиётига ўтиш пайтидаги аҳволини ҳисобга олиш жуда муҳимдир. Хуллас, бозор иқтисодиётига одамларни ишонтирганимиздан кейингина, миллий розиликни олганимиздан сўнггина унга ўтиш мумкин.

Ҳурматли ўртоқлар! Съезд эътиборини кеча муҳокама қилинган масалага қаратмоқчиман. Афсуски, биз бу масала юзасидан махсус қарор қабул қилиш зарурлигига съездни ишонтира олмадик. Гап ҳозирги вақтда Ўрта Осиё ва Қозоғистон учун ғоят муҳим роль ўйнаётган ҳаётий муҳим муаммо ҳақида бормоқда. Ўз миқёслари ва оқибатлари жиҳатидан фақат Чернобиль фожиасига қиёслаш мумкин бўлган Орол зонасидаги экология фалокати ҳақида бормоқда. Экология фожиасини тубдан ҳал қилиш тўғрисида жуда кўп гапирилаётган бўлса ҳам ҳозиргача бу муаммонинг туб ечимлари йўқлиги бизни ташвишга солмоқда.

Яна эътиборни қуйидагиларга қаратиш керак. Агар фан ва мутахассислар ҳозирнинг ўзидаёқ ана шундай қарор қабул қилсалар, бу қарор Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш ғоясига қайтиш ҳақида бўладими ёки Каспий денгизи сувидан фойдаланиш ҳақида бўладими, ёҳуд бошқа ҳар қандай қарор қабул қилинадими, уларни амалга ошириш учун камида 15—20 йил кетади. Ана шу давр ичида ҳозирдаёқ Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистоннинг 50 миллиондан ортиқ аҳолиси яшаётган ҳудудининг ҳоли нима кечади? Бир нарса равшан, агар биз қатъий чоралар кўрмасак, ҳозирнинг ўзидаёқ ўз фарзандлари мисолида яқинлашиб келаётган фалокат натижаларини кўриб турган кишилар бизни ҳеч қачон кечирмайдилар. Бунинг учун бизни келгуси авлодлар ҳам кечирмайди.

Бу регионда яшаётган оилаларда табиий нуқсонли болалар, соддароқ қилиб айтганда, ногиронлар туғилаётганлигини нормал ҳол, деб бўладими?

Сўзимнинг охирида биз Ўзбекистонда ҳаммамиз қадрлашимиз лозим бўлган асосий бойлик, съездда айтилаётган барча мақсадларга эришишнинг асосий шарти — мамлакатимизда яшаётган барча халқларнинг бирдамлиги ва ҳамжиҳатлиги эканлигини тушуниб турибмиз ва мен буни яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман. Бизнинг келажагимиз, фаровонлигимиз ана шу бирдамлик ва ҳамжиҳатликни қандай сақлаб қолишимизга боғлиқдир.

Ниҳоят сўнггиси, ўртоқлар. Биз Ўзбекистон делегациясининг аъзолари кеча алоҳида тўпланиб, съездда муҳокама қилинадиган ва ҳозир муҳокама қилинаётган барча муҳим масалалар юзасидан маслаҳатлашиб олдик. Мен делегациямизнинг фикрини айтмоқчиман: агар биз соғлом кучларни жипслаштиришни, ер куррамизда тинчлик бўлишини хоҳласак (бу ҳаммамизнинг мақсадимиз бўлса керак), агар юз берган вазиятда, такрор айтаман, айни юз берган вазиятда биз партиямизнинг мавқеи мустаҳкамланишини истасак, Бош котиб лавозимига Михаил Сергеевич Горбачевдан бошқа номзодни кўрмаяпмиз. Шу билан бирга Сиёсий бюро ҳам бўлиши керак.

Бизнинг берган баҳоларимиз ва мавқеимиз ана шундай, ўртоқлар. Эътиборингиз учун раҳмат.

⊙ СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов съездда нутқ сўзламоқда; мажлислар орасидаги танаффусда делегатлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар. ЎзТАГ мухбири Ф. Қурбонбоев суратлари.

Тўла хўжалик ҳисоби: муаммо ва ечимлар

Корхонанинг пуллари

⊙ Тошкент тўқимачилик комбинати ҳам бугун тўла хўжалик ҳисобига ўтиб меҳнат қилмоқда. Янгилик ўз-ўзидан амалга ошмайди. Биз корхонадаги дастлабки ишлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида корхона бош муҳандиси В. Ф. Шименовага мурожаат қилдик.

— Валентина Фёдоровна, корхонадаги фабрика ва цехлар ижара пудратига ўтиб ишлашмоқда. Ижара пудратида ишлатилаётган янги техникалар қатори эскилари, яъни ишлаб чиқаришга яроқсиз техникалар ҳам маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Ўша ускуналар техник стандартга тўла жавоб бермайди. Уларда маҳсулот ишлаб чиқараётгани учун ишчиларга қўшимча ҳақ тўланадими?

— Ҳеч қанақанги ҳақ тўланмайди, чунки улардан ҳали фойдаланиш мумкин. Лекин барибир техникани янгилашга эришиш керак. Бизда илгари эски техникалар темир-терсакка топшириларди, бекор қилган эканмиз. Энди бу машиналарни сотаяпмиз. Жумладан, 1-йигирув ишлаб чиқаришида мавжуд эски тараш машиналарини ширкатчиларга сотдик.

— Корхона томонидан Енгил саноат нозирлиги фондига ҳозир қанча маблағ ажратилмоқда? Ижара пудратига ўтиб ишланса, бу борада ўзгариш бўладими?

— Корхона томонидан ҳар йили Енгил саноат нозирлигига 52,5 фоиз маблағ ўтказардик. Биз белгиланган режани бажарсак-бажармасак ҳам албатта маблағ ўтказишимиз керак эди. Энди бундай бўлмайди. Ҳозир корхона белгиланган режаларни бажараяпти. Илгари фоиз ҳисобида пул ўтказган бўлсак, ҳозир маълум бир маблағни ўтказишга келишяпмиз. Бу илгаригига қараганда анча кам.

— Фабрикалар корхоналар жамғармасига белгиланган маблағларни ўтказишади. Бу маблағлар фабрикаларнинг ўзига сарфланадими ёки корхонанинг ўзида қоладими?

— Ҳар бир фабрика нима кераклигини ўзи белгилаб беради. Корхона маъмурияти эса бундан келиб чиқиб, ҳар бир фабрикага нимаики лозим бўлса, ажратади. Бундан ташқари, бу маблағлар болалар муассасаларига, поликлиникага, уй-жой-коммунал хўжалигига ҳам ажратилади. Хуллас, ижара пудратига ўтиб ишлаш корхона учун кони фойда. Бугунга келиб ижара пудратининг афзалликлари яққол кўриняпти.

Б. ОРИПОВ.

Футбол

Сафардаги кескин беллашув

Кеча 1-лиганинг навбатдаги тур учрашувида Симферополда маҳаллий «Таврия» Тошкентнинг «Пахтакор» командасини қабул қилди. Кескин ва шиддатли ўтган учрашув 3:3 ҳисобида тугади. Пахтакорчилардан тўпларни 17 ва 53-дақиқаларда Х. Оганесян ва 24-дақиқада И. Шквирин киритди. Биринчи бўлимнинг 30-дақиқаларигача ҳамюртларимиз бетўхтов ҳужумлар уюштирдилар. Улар 2:0, 3:2 ҳисобида олдинда бораётган бўлсалар ҳам, охир-оқибатда ғалабани бой бердилар. Қизиғи шундаки, ҳозиргача 16 ўйинда 9 тўп киритган Симферополь футболчилари кеча бирваракайига 3 марта дарвозани ишғол қилдилар. Шквириннинг урган голлари эса 19 тага етди.

Энди турнирнинг қолган натижалари билан танишинг: «Кубань» — «Динамо» (СТ) — 2:1, «Динамо» (Сх) — «Ростсельмаш» — 1:1, «Зенит» — «Факель» — 3:0, «Нефтчи» — «Локомотив» (Г) — 2:2, «Спартак» — «Шинник» — 2:1, «Котайк» — «Геолог» — 1:1, «Кузбасс» — «Локомотив» (М) — 0:1, «Тирас» — «Қайрат» — 1:1.

Ҳамюртларимиз навбатдаги ўйинни 11 июлда ўз майдонларида Краснодарнинг «Кубань» командаси билан ўтказадилар.

Д. ИСРОИЛОВ.

УМРНИ БАҒИШЛАСАНГ АРЗИЙДИ

Замонавий раҳбар қиёфасига чизгилар

(Давоми. Боши 1-бетда).

БИЗ, ҳаммамиз шу кунларда Марказий телевидениенинг Кремль съездлар саройидан кўрсатувларини ҳаяжон ва қизиқиш билан кузатиб боряпмиз. КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачевнинг Сиёсий маърузаси минг-минглаб кишиларнинг қалбларида акс садо уйғотмоқда: улар жамиятимизни инқилобий ўзгаришлар сари дадил бошлаб бораётган Коммунистик партияга ишонч, умид кўзлари билан боқмоқдалар.

Шуларни ўйладиму Рафқат Ҳусаинов кўз олдимдан ўтди. Негаки унинг ички дунёси менга озми-кўпми аён: Москвага йўл олишдан олдин у билан мириқиб, дилдан суҳбатлашгандим. Биз бир-биримиздан тортинмасдан замонавий раҳбар қиёфаси қандай бўлиши кераклиги ҳақида фикрлашдик.

Яқин-яқингача кўпгина корхона раҳбарлари ҳамиша бўш вақтлари йўқлигидан нолишарди. Уларга қараганда қўл остидагилар бироз «эркин» юришади: ўз шахсий ишларини бемалол олдиндан режалаштиришлари мумкин. Аммо «биринчи» раҳбар, яъни директор эса бундай қилолмас, оёқ остидан иш чиқиб қолар эди.

Дарвоқе, халқ орасида «биринчи раҳбар» деган ибора оғиздан-оғизга кўчиб юради: «Тўғри биринчининг олдига кирдим», «Биринчининг ўзлари қабул қилдилар» ва ҳоказо мамнунлик сўзларини кўп эшитасан, киши. Бу гапнинг («пластинка»нинг) бошқа томони ҳам бор. Демак, «биринчи»дан бошқа лавозимли шахслар уларнинг ҳожатини чиқармас (ёки чиқаришга қодир эмас) экан-да, деган фикр ҳам туғилиши мумкин. Турғунлик даври «меваси» эди бу. Хуллас, бу «кечаги» корхона раҳбарлари ҳақидаги алоҳида мавзу.

Ҳозир гап бугунги директор Рафкат Зинатович ҳақида. Бўш вақтни эслаганимизнинг сабаби бор: унинг, касалдан туриб ишга киришганига бир ҳафтадан ошдики, сира учратиб бўлмади: доим банд!

Ниҳоят, шу куни трубкани ўзи кўтарди. «Ҳозир, шаҳар партия комитетига боришим керак, аммо ярим соатча вақт бор» деб қолди. Мана, ниҳоят, унинг кабинетидамиз. (Кабинет жуда оддий экан: телефонлар, стол-стуллар, деразаларда парда ва деворда корхона истиқболини акс эттирувчи сурат ва макетлар). Директорнинг оқариб кетган сочлари пешонасига тушиб турар, кўзлари чақноқ эди.

— Сизни тез-тез чақириб туришадими у ерга?

Бу кутилмаган, аммо табиий савол экани Рафкат Зинатовичнинг юзларида сезилди. Бўйнини қашиб, бироз ноқулай аҳволда, кўзлари жовдираб: «Онда-сонда», — деб жавоб берди. Нега қизарди, нега ноқулайлик сезди, бунга тушунмадиму, аммо жавобнинг бениҳоя самимий эканлиги кўриниб турарди.

— Илгари мажлисма-мажлис югурардиге. Ҳозир на Марказий Комитет ва обком, на шаҳар партия комитети чақиради.

У буни жуда қатъий, ишонч билан айтди. Бу сўзларда: «Бизда иш яхши кетаётгани учун кўп безовта қилишмайди», деган маъно ҳам бор эди. Аммо, наҳотки ҳеч «йўқлашмаётган» бўлса?!

—Йўқ, ҳозир уришишмаяпти,—у ниятимизни пайқагандек бўлди.—Партия ва маъмурий аппаратлар деярли бизнинг ишлаб чиқариш ишларимизга аралашишмайди.—Бу сўзларни энди у батамом роҳатланиб, яйраб айтди.

— Сиз бошчилик қилаётган «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ютуқларидан яхши хабардормиз. Айтингчи, сиз директор бўлмаганингизда шу ютуқлар бўлармиди?

— Биласизми, бу саволга мен бошқачароқ жавоб беришни истардим. Ҳозирги раҳбар биринчидан, иқтисодиётни жуда яхши билиши, ўз ишининг етук мутахассиси бўлиши керак. Иккинчидан, кадрларни ғоятда синчиклаб танлай билиши керак. Бунда гап кўп. Учинчидан, ўз кабинетини эмас (кабинетининг оддийлиги шундан экан-да), бошқалар, бутун жамоанинг ижтимоий-маданий эҳтиёжларини ўйлаши керак: боғча-яслидан тортиб, уй-жой — ҳаммасигача, бизда ана шу шароитларнинг ҳаммаси бор. Шунинг учун корхонамизда қўнимсизлик жуда оз. Уч фоизча, холос.

— Сизларда инсон омили биринчи ўринга қўйилган экан. Қани энди ҳамма ҳам шундай иш тутса. Бундан уч-тўрт йил олдин Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги бирлашмасида шундай эди.

— Инсон омилида гап кўп. Раҳбар биринчи галда одамларни ўйлаши керак, инсон омилини. Санаторий-профилакторийга йўлланма дейсизми, ишқилиб, нимаганки эҳтиёж сезса, муҳайё қилиб бермоқ керак. Сиз айтган «Ўзбексельмаш»ни эшитгандим. Бизда ҳам шунақа. Самолётга патта олиш хонаси дейсизми, этикдўзликми, саноат ва озиқ-овқат магазинларигача — ҳаммаси муҳайё этилган. Бу маълум маънода корхона директорининг эътибор билан қарашига боғлиқ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган муҳандис, техника фанлари номзоди, бир неча орден ва медаллар нишондори Рафкат Ҳусаинов булар ҳақида директорнинг бурчи ўзи шундай, деган маънода сўзларди. Аммо, табиийки, қозонда бўлсагина чўмичга чиқади, деган яхшигина нақл бор. Демак, корхонанинг шунга яраша даромади, имконияти, маблағи ҳам бўлиши керак. Акс ҳолда у ваъдалигича қолиб кетиши мумкин.

— Иккинчи йил бўлди, хўжалик ҳисобига ўтганмиз, — деди соф «ишлаб чиқариш масалалар»га ўтаркан, — корхонамиз Иттифоқ тармоқ нозирлигига бўйсунади. Фойданинг 30 фоизини нозирликка ажратяпмиз. Қолгани ўз корхонамиз эҳтиёжларига сарфланяпти. Бунда битта нарсага алоҳида эътибор беряпмиз. Бизнинг корхонамиз илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳисобланади. Ўз номи билан илмий деб аталгандан кейин шунга яраша техника жиҳозлари, асбоб-ускуналар ҳаммаси замонавий фан-техника ютуқлари даражасида бўлиши керак. Акс ҳолда у замон билан ҳамқадам бўлолмайди, ундан ортда қолиб кетиши мумкин. Шунинг учун техникани муттасил янгилаб бориш муҳим. Яқинда Ўзбекистон Компартиясининг XXII съездида қатнашганимда бунга яна бир марта ишонч ҳосил қилдим. Съезд бу соҳада катта вазифа қўйди.

— Ҳозир жаҳон бозорига чиқиш, корхоналарнинг чет эл мамлакатлари билан иқтисодий алоқалар ўрнатиш масаласи кўндаланг қўйилмоқда. Бу борада «Технолог»нинг режалари қандай?

— Агар мен юқорида айтиб ўтганимдек техника воситаларимизни янгилаб бормасак, ривожланган капиталистик мамлакатларни қувиб, ўзиб кетишимиз қийин. Жаҳон бозорига маъқул келадиган маҳсулот ишлаб чиқариш ҳам ана шу техника тараққиёти билан узвий боғлиқ...

Рафқат ака ана шу йўлда нималар қилиш зарурлигини чуқур, ишнинг кўзини билиб, ёрқин очиб берди, ўйланиб қолдим: бу инсон корхона учун, бинобарин, мана шундай «мураккаб», яъни фан билан ишлаб чиқариш туташган корхона учун қанчалар узукка кўз қўйгандек.

Масалан, кўп йиллик тажрибадан шуни яхши биламанки, баъзи корхоналарнинг раҳбарлари гапни «олиб қочиш»га устомон бўлишади, мабодо хўжалик юритиш механизми ҳақида батафсилроқ сўрасангиз, дарров бош муҳандис ё иқтисодчини қўнғироқ орқали «ёрдам»га чақиради. Рафқат акада бундай «одат» йўқ, ҳамма нарсага унинг ақли етади, бошқача айтганда ўз «рўзғори»ни беш қўлдек билади.

Мана, масалан, жаҳон бозорига чиқиш режасини олиб кўрайлик. Бу — қуруқ ваъзхонлик ё чираниш эмасда. У аниқ ҳисоб-китоб, «пойдевор»га таянган ҳолда қўйилаётган қадам. Ҳолбуки бор-йўғи бунга рухсат берилганига (шу корхонага) бир йил бўлди, холос. Аммо шу бир йил ичида жуда кенг миқёсда шартнома ва алоқалар йўлга қўйилди. Бу ўзича бўлгани йўқ-да, ахир. Бунда, дадил айтиш мумкин, директорнинг (тўғрироғи, бош директорнинг) жуда катта ғайрат-шижоати, уддабуронлиги, билимдонлиги, мулоқоти муҳим роль ўйнаяпти.

— Қонунни бузмасдан ҳозир мустақил равишда истаган ташаббусни кўтариб чиқиш мумкин, — деди унинг ўзи. — Фақат қонунга қатъий риоя қилмоқ керак! Рафқат Зинатович шундай дея темир сандиқ сари тез одим отиб, шарақлатиб очди-да ихчам қутичани кафтида кўтариб келди. Не кўз билан кўрайликки, унинг ичида олтин медаль ётарди! У Болгариянинг Пловдив шаҳрида ўтган йили халқаро техника ярмаркасида олинган экан. Корхона бунга механик ишлов бериш автоматик линиясини яратгани учун муяссар бўлибди. Куба кўргазмасидан олинган ҳужжатга эса корхона қаттиқ қотишмалардан қирқувчи асбоб яратгани учун муяссар бўлди.

— Бу иккала халқаро кўргазмадан олинган ҳужжатлар биз учун жаҳон бозорига йўлланмадир, — деганида у жуда ҳақ эди. Негаки, бу маҳсулотнинг халқаро тан олиниши бўлиб, унинг сифатига берилган олий баҳодир. Оддийроқ қилиб айтганда, у жаҳон стандартига энди тўғри келади. демак. Шунинг учун ҳам капиталистик мамлакатларнинг корхоналари «Технолог»га ишонч кўзи билан қарай бошладилар. Бу эса улар билан шартномалар тузиш ишини анча енгиллаштириш имконини берди. (Албатта, социалистик мамлакатлар билан ҳам шартномалар тузилди. Болгария, Германия Демократик Республикаси шулар жумласига киради). Аммо бизни Рафқат аканинг ўз оғзидан қайси капиталистик мамлакатлар билан шартнома тузилганини эшитиш кўпроқ қизиқтирарди.

— АҚШ, Испония, ГФР, Италия, Финляндия...

Қаранг, бир пайтлар (бу корхонада илгарилари кўп бўлган эдим) ҳатто Иттифоқимизга «чиқиш» уёқда турсин, жумҳурият бўйича шуҳрат қозонишни орзу қилган корхона жамоасининг қўли бугун қаёққа етяпти! Ана шу барча мамлакатларнинг вакиллари корхонага келишди, «Технолог»дан ҳам у ерларга боришди. Хуллас, шартномалар имзоланди. Аммо шу нарса аёнки, шартнома ишининг бошланиши, холос. Энг муҳими, контракт, яъни аниқ-равшан қилиб нималар сотиладию, бунинг эвазига қанча валюта ишланади—номма-ном кўрсатилган ҳужжат зарур. Ҳозир мана шу жараён қизғин паллада.

Демак, умид қиламизки, 1991 йилдан бошлаб корхона ўз валютасига эга бўла бошлайди.

— Капиталистик иқтисодиёт дунёсига назар сола бошлаганимиздан буён одам янада иқтисодчи, тежамкор бўлгиси келаверади, — деганида директор ўз кўнглидаги бир «сир»ни — яъни корхонанинг ҳозирги аҳволидан ҳали тўла қаноатланмаслигини очиб қўйди. У шундай бир мисол келтирди. Бирлашмада маъмурий-бошқарув аппаратидан бошқа ҳамма цех ва бўлимлар бригада усулига ўтиб ишлаяпти. Бригадирни ҳам жамоа ўзи сайлайди. Айтайлик, бир бригадада 60 одам ишласа, шу ишчи кучи қанча қисқарса ҳам бригадага ажратилган иш ҳақи фонди ўзгармайди. Масалан, унда энди 50 одам ишлаяпти дейлик. Ўша 10 ишчининг иш ҳақи ҳам шу — 50 одам ўртасида (албатта, меҳнат ҳиссасига қараб) тақсимланади. Демак, қанча оз ишчи кучи билан унумли ишласанг, қандингни ур, бошқалардан аъло яшайвер. Яна бир нарса: шу бригадага ишнинг қисмлари эмас, бошдан-охирига — ҳаммаси топширилган. Чунончи бирон маҳсулот тайёрланадиган бўлса, унинг лойиҳасидан тортиб, то тайёр маҳсулот бўлиб чиққунча барча жараёнларни бригада ўзи бажаради. Шунинг учун бу ерда бригада сўзи анча кенгроқ маънони англатади: ишчи ҳам, лойиҳачи ҳам, конструктор, техник — қўйингчи, шу маҳсулотни ишлаб чиқаришга даҳлдор ҳамма ихтисосдаги кишилар меҳнат қилишади.

— Кейинги уч йилда бригадаларда 400 кишининг штати қисқарди, улар бошқа, муҳим ишларга ўтказилди, — деди директор, —аммо айни пайтда, яъни ишчи кучи шунчага қисқарса ҳам иш ҳажми 25 фоизга ошди. Энди шуниси қизиқки, — илҳом билан сўзида давом этди у, — биз, яъни маъмурият бригадаларнинг майда-чуйда ишларига ҳадеб аралашавермаймиз, Фақат улардан маҳсулот талаб қиламиз. Бу маҳсулот юқорида айтганимиздек жаҳон талаблари даражасида бўлмоғи керак. У яна бир қизиқ фикр билдирди: капиталистик мамлакатларда ишчи кучи штатини бундан ҳам қисқартирган бўлур эди. Аммо бу яна бошқа бир масала билан узвий боғлиқ: у ҳам бўлса, уларнинг корхоналарида жаҳон фан ва техникасининг энг сўнгги ютуқларидан яхши фойдаланишдир. Ана шу фан-техника ютуқларидан фойдалана билишнинг ўзи эса бир санъат. Нега? Замонавий дастгоҳ олинди, дейлик. Ҳамма гап уни оқилона ишлата билишда-да. Бунинг учун унга етарли малака, билим керак. Мана шу масалада, очиғи, Рафқат Ҳусаиновнинг фикрини билишни жуда истар эдик.

— Буни биз ҳам ҳис этаяпмиз. Очиғини айтсам, шаҳримиздаги бошқа корхоналарга нисбатан бизда ўртача ишчининг малакаси ва билими анча юқори. Бизда паст малакали ишчини умуман бригадалар қабул этишмайди. У албатта бошқа жойларда муайян тажриба орттиргандан кейингина бизда ишлай олиши мумкин. Бунинг ҳеч муболаға жойи йўқ. Чунки ишнинг техникавий савияси бошқа жойлардагидан анча юқори. Ҳозирги ишчиларимизни биз фахрланиб, электрончилар деб атаймиз.

Гап ўз-ўзидан юқори малакали ишчи кадрлар тайёрлашга келиб тақалади. Баъзи цех ва бўлимларнинг иши билан таништирди. Лоф эмас, агар ишчи малакасини оширмоқчи бўлса, бу ерда барча шароитлар яратилган. «Олдин шароит ярат, кейин иш талаб қил», деган гапга бу ерда ҳақиқатан амал қилинаркан, аммо ҳаёт-ҳаёт-да: тажрибали, аммо кекса ишчи ўрнини босадиган ёш кадр ҳақида у пенсияга кетгандан кейин эмас, ҳозирдан ўйлаш, бу бой тажрибадан баҳраманд бўлмоқ ҳақида кўпроқ раҳбар жон куйдирмаса, ким жон куйдиради.

— Политехника интитутига умид қилардик, — деди директор бирлашманинг етук конструктор-техниклари даврасида. — Тўғрими, аммо у ерда фақат бир ёки икки гуруҳгина талабаларни саноат бўйича тайёрлашади. То улар битириб, корхонамизга келгунча ва бизнинг замонавий дастгоҳларимизга мослашгунигача орадан —5—6 йил ўтгандан кейингина улардан биз кутган «ҳосил»ни оламиз.

«Қаҳрамони»миз ҳақ. Биз кўрдикки, бирлашмада бугун фақат ишчиларнинггина эмас, балки муҳандис-конструкторларнинг меҳнатини ҳам автоматлаштириш ишлари режалаштирилган. Демак, қўл меҳнати осонлашгани билан иш юритиш мураккаблашиб бормоқда: машина «тили»ни билиш керак бўлади. Шу боисдан ҳозирданоқ политехника институти билан бирлашма учун зарур ихтисосларга 5 нафар муҳандис тайёрлаш бўйича шартнома тузилди. Келгуси йили яна 10 нафарга шартнома тузилади. Улар тажрибаларини бевосита шу ерга келиб ўтказишяптики, кўзлари ҳозирдан пишиб бораяпти.

● КПСС XXVIII съезди делегати Рафкат Ҳусаинов ҳақида узоқ ҳикоя қилиш мумкин. Унинг ичида гап кўп. Корхонада эришилаётган ютуқлар, аввало, жамоа меҳнатининг самараси эканлиги ҳаммага аён. Аммо минг қўшчиги бир бошчи, деганларидек ёки яна ҳам аниқроғи оркестр дирижёрсиз куйни яхши чиқара олмаганидек, бош директорнинг тутган ўрнига биз муносиб баҳо берамиз. Уни жамоадан ажратиб тасаввур қилиб бўлмайди. Шу боисдан унга хайрлашув чоғида бир луқма ташладим: «Рафқат ака, агар бошқа жойга ишга таклиф қилишса, шу жамоани ташлаб кетармидингиз?».

— Бир неча марта «юқори»га ишга таклиф қилишган, — деди у қандайдир бир ўзига ярашган ғурур билан. Бу ғурур шу корхонада 15 йилдан бери ишлаб келаётган меҳнаткаш инсоннинг бутун вужудига сингган фахр туйғусига ўхшаб кетарди. — Йўқ, «мен «аппаратчи» бўлолмайман, бу менга тўғри келмайди. Биласизми, нима учун? Бунгаям табиий бир қобилияти, ташкилотчилик керак. Менга ўхшаганлар бевосита меҳнат жамоаси ўртасида иш олиб боришни хуш кўришади. Оддий уста ёрдамчиси вазифасидан то бош директоргача ҳамма босқични босиб ўтдим. Катта-кичик таниш. Бир соҳада ишлаётганимга ҳам салкам 40 йил бўлиб қолди. Менда ўзим учун «ҳеч нима» қолмади ҳисоб, ҳаммасини шу — жамоага бердим. Жамоа ҳам мендан ўз ишончини, мурувватини аямади. Бор гап шу.

Ҳамид ИКРОМОВ.

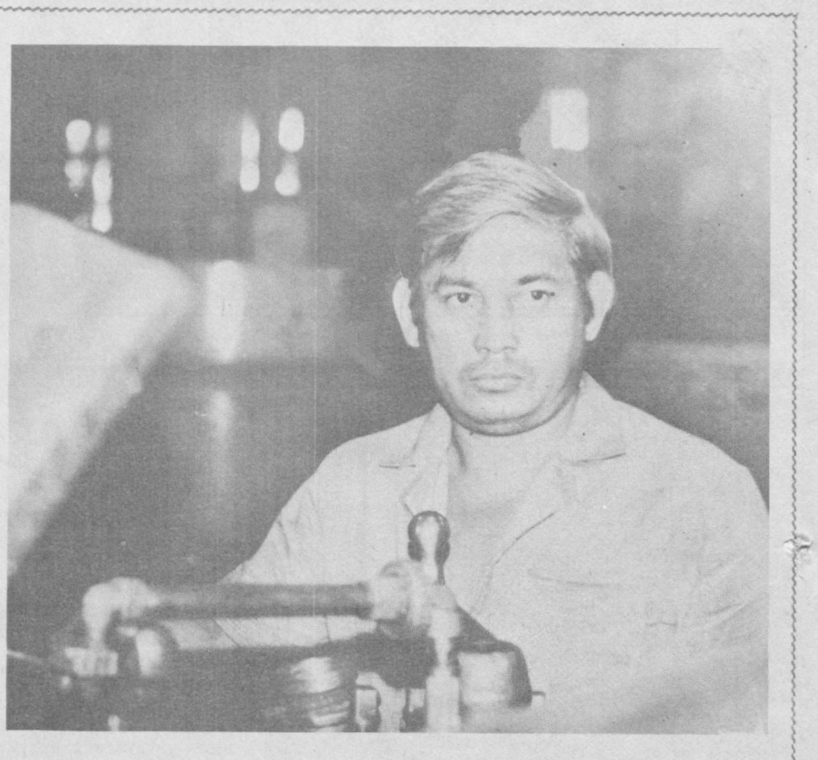

● ЖАМОАДА НАМУНА. «Компрес сор» заводининг моҳир токари Қодиржон Саъдуллаев.

Х. Мирзакаримов сурати.

Хориждан хабарлар

⊙ ВАРШАВА. Польша ҳукумати матбуот бюросининг хабар қилишича, Польша Жумҳурияти министрлар Кенгашининг қарорига биноан кўмир ва кокснинг, шунингдек бир қанча сут маҳсулотларининг давлат нархлари бекор қилинади, почта хизмати учун тўлов 60 фоиз ва радио ҳамда телевидениедан фойдаланганлик учун тўлов 50 фоиз ошади. Хусусан, электр энергиясининг нархи 80 фоиз, газ ва уйни иситиш учун тўланадиган ҳақ 100 фоиз ошади.

Хабарномада маълум қилинишича, нарх-наво ошишининг ўрнини қоплаш мақсадида июль, август ва сентябрь ойларида корхоналар ва ташкилотларда ходимлар иш ҳақини уларга солиқ солмасдан тегишли миқдорда ошириш дастури амал қила бошлайди. Айни пайтда пенсиялар ва нафақалар, шу жумладан ишсизлик нафақаси пропорционал тарзда оширилади. Ҳукумат уй-жой муаммосини ҳал этиш учун 500 миллиард злотих ажратиши принцип жиҳатидан янги қарордир. Бундан шаҳар ва қишлоқдаги деярли ҳар уч оиланинг бири фойдаланади. Ижтимоий суғурта органлари биринчи навбатда кўп болали оилаларга ва ёлғиз оналарга, пенсионерларга молиявий ёрдам берадилар.

Мазкур тадбирлар деб таъкидланади хабарномада, иқтисодиётни бозор принципларига ўтказиш талабларидан келиб чиқади. Улар ҳукуматга зарур бюджет маблағларини Польша жамияти учун уй-жой қурилиши, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот каби ҳаётий муҳим соҳаларга йўналтириш имконини беради.

⊙ ПРАГА. Прагада бир неча йил ишлашим давомида биринчи бор пойтахт дўконлари учун одатдан ташқари бўлган ҳолат — бўш пештахталар, харидорлар орқа-ўнгига қарамай сотиб олаётган айрим озиқ-овқат маҳсулотларининг тақчиллигига дуч келдим, деб хабар беради ТАСС мухбири В. Ярошевский.

Бунинг сабаби ёзги отпуск даврида озиқ-овқатларни олдиндан ғамлаб қўядиган прагаликларнинг машҳур тежамкорлигида ҳам эмас. Маҳаллий матбуотнинг таъбири билан айтганда «истеъмолчилик жазаваси»га нарх-навонинг ошиши тўғрисида олдиндан эълон берилганлиги туртки бўлди. 9 июлдан бошлаб деярли 30 минг хил маҳсулот қимматлашади.

Одамларни айниқса озиқ-овқат маҳсулотлари нархининг ошиши ташвишлантирмоқда. Ҳукумат қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотиб олиш учун ҳар йили ажратиладиган 27 миллиард крон ҳажмидаги давлат қарзи берилишини тўхтатди. Бунинг оғирлиги истеъмолчилар зиммасига юкланди. Бунинг ўрнини қоплаш учун аҳоли жон бошига ҳар ойда 140 крондан пул тўлаб туриш кўзда тутилмоқда.

Умуман озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 24,6 фоиз ошади, шу жумладан нон деярли икки баравар, ёғ ва сут бир ярим баравар қимматлашади. Гўштнинг, аввало мол гўшти ва ундан тайёрланган маҳсулотлар нархи анча кўтарилиши кутилмоқда.

Истеъмолчиларнинг жазавага тушишига қарамай — дўконлар пештахталаридан шакар-қанддан кейин сариёғ ҳам ғойиб бўлди—одамлар фавқулодда чоралар қўлланишига тайёрдирлар ва улар бундай қадамни бозор иқтисодиётига ўтиш чоғида қилиниши муқаррар иш деб билмоқдалар.

⊙ БУДАПЕШТ. Венгрия жумҳуриятида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатларга борувчи халқаро пассажир поездлари билетларининг нархи анча оширилди.

Чунончи, ГДРга бориш учун темир йўл билетларининг нархи тахминан уч баравар ошади. Польша, Румыния, Болгария ва Чехословакияга бориш учун эса ўртача 40 фоиз кўпроқ пул тўлаш керак бўлади. «МАВ» йўллари бош дирекциясининг хабар қилишича немис валюта уюшмаси тузилганлиги, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар ўртасида сўм билан ҳисоб-китоб қилиш тўғрисидаги битимнинг бекор қилинганлиги нарх-навони ошириш заруратини келтириб чиқарди.

Айни пайтда Будапештдан Берлинга йўловчиларни олиб бориш учун авиабилетлар баҳоси ҳам оширилади.

Венгрия билан Чехословакия ўртасидаги савдодан ташқари тўловлар тўғрисидаги битим бекор қилинганлиги муносабати билан 1 июлдан бошлаб Будапештдан Прагага бориш учун авиабилетлар нархи 40 фоиз ошди. Янги нархлар юк ташишга ҳам дахлдордир.

⊙ НАЙРОБИ. Кения соғлиқни сақлаш министрлигида ходимларни текшириб чиқиш натижасида беш мингга яқин «ўлик жон» аниқланди. КНА агентлигининг хабар қилишича, мазкур «ходимлар» армияси фақат қоғозда бор бўлиб, улар муассасаларга сира келиша олмасди, албатта. Бу «хизматчилар»нинг министрликда 1911 йилдан буён, яъни мустақиллик қўлга киритилганидан кейин ташкил қилинган бу идоранинг вужудга келишидан анча олдин ишлай бошлаганликлари ва айни пайтда ҳар ойда маошларини олиб турганликлари аниқланганида текширувчилар ҳайратдан донг қотишди. Шунга ўхшаш вазият маориф министрлигида ҳам фош этилди. Бу ерда ҳам ўқитувчилар составида бир неча минг «ўлик жон» бамайлихотир маош олиб юрган экан.

Бундай аҳвол, деб таъкидлайди агентлик, Кениядаги бошқа давлат муассасалари учун ҳам хосдир. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, йўқ одамлар ва сохта ходимлар учун маош олиш билан боғлиқ фирибгарликлар давлатга юзлаб миллион кения шиллингига тушди. Бу пуллар раҳбар лавозимлардаги уддабурон кимсалар чўнтагига тушиб кетди.

(ТАСС).

Токиодаги ажойиботлар олами

Токиодаги ажойиботлар олами — «Диснейленд» Япониядаги одамлар доим навбат кутиб турадиган камдан-кам жойларнинг биридир. Япониядаги бу энг катта кўнгилочар боғ бунёд этилганига етти йил бўлганлигига ва шу вақт ичида бу ерга 81 миллион киши келиб-кетганига қарамай, навбат камаймаяпти. Аксинча, сеҳрли саргузаштлар оламида ҳеч бўлмаса бир кун бўлишни истовчилар йилдан-йилга кўпаймоқда. Бир кундан кам вақт ичида эса бу ердаги мўъжизаларнинг ярмини ҳам кўришга улгуриб бўлмайди. «Ажойиботлар олами фақат болалар учун бунёд этилган, деб ўйлаш хато бўлур эди, — дейди «Ориентал ленд» фирмасининг ижрочи директори, боғнинг эгаси Т. Кагами. — Статистлар катта ёшлилар бу ерга болаларга нисбатан уч баравар кўп келишини ҳисоблаб чиқишди».

Кейинги тўрт йил мобайнида «Диснейленд» фақат даромад келтирмоқда. Бу, солиқларни чиқариб ташлаганда ўртача 10 миллиард иен (62,5 миллион доллар)ни ташкил қилади.

● ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ БЎЙЛАБ. Малайзия. Пинангада тушлик пайти.

Б. Клипиницер (ТАСС) сурати.

Район Советининг сессиясидан

«БУНДАЙ АҲВОЛ БИЛАН МУРОСА ҚИЛИБ БЎЛМАЙДИ!»

— Акмал Икромов район Советининг депутатлари ҳарбий хизматга чақирилувчиларни тайёрлаш савиясини, армиядаги уставдан ташқари муносабатларни, район йигитларининг Қуролли Кучларнинг қатор қисмларидаги турмуши ва хизмати билан боғлиқ кўнгилсиз шарт-шароитларни муҳокама қилишар экан ана шундай деб таъкидладилар.

Акмал Икромов районининг спорт базаси бугунги кунда шаҳарнинг қолган районларига нисбатан энг ёмон аҳволда. Бунинг узрли ва узрсиз сабаблари кўп. Аммо гап бугун бу ҳақда эмас, ўсмирларнинг жисмоний тайёргарликларини такомиллаштириш, ўзларини оғир ҳарбий хизматга тайёрлаш учун шарт-шароитларнинг йўқлиги ҳақида. Бунга мактабларда бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотларининг номигагина ўтказилиши қўшимча қилинадиган бўлса, йигитларнинг нима учун қурилиш батальонларига — ҳарбий кийим-кечак билан бошлиқлар —офицерларгина армияни эслатувчи қисмларга тушиб қолаётгани ўз-ўзидан аён бўлади.

Агар ҳарбий хизматга чақирилгунга қадар ҳайдовчи ёки алоқачи касбини эгаллаб улгурсангиз бир нави. Аммо ҳамма ҳам бунинг уддасидан чиқолмайди. Шунинг учун вужудга келган аҳвол учун бутун айбни район ДОСААФ комитети зиммасига юклаш учун тўла асос бор. Район Советининг комиссиялари сўнгги вақтларда Акмал Икромов районидан чақирилган йигитлар хизмат қилаётган қисмларга олти марта бориб келди. Депутатларнинг ҳикояларига қараганда, улар ҳам ижобий, ҳам салбий мисолларга дуч келишган. Айтайлик, Латвиядаги қурилиш бўлинмасида жумҳуриятимизнинг бир неча ўн вакиллари хизмат қилаётган бўлса, уларнинг олти фоизи илгари судланган экан. Ўзбекистонлик йигитларнинг ярми ҳарбий хизматга тайёр эмас экан. Депутатлар соғлиги жиҳатидан хизматдан қайтарилиши керак бўлган йигитларга ҳам дуч келишибди.

Буларнинг ҳаммаси хизматга чақириш даврида ҳарбий комиссариатларнинг комиссиялари нақадар юзаки ишлашидан, уларнинг режани бажариш учун жисмонан бўш, касалманд болаларни ҳам чақиришидан далолат беради.

Сўзга чиққан ҳамма депутатларнинг нутқини амалий, мантиқли, деб бўлмайди. Шунга қарамай бир неча жумҳурият Олий Совети эътиборига лойиқ таклифлар баён этилди. Жумладан, илгари судланган йигитларни ҳарбий хизматга чақирмаслик ҳақидаги таклиф. Сабаби, ана шундай шахслар армияда жиноятчиликнинг ўсишига сабаб бўлмоқда. Яна бошқа таклиф ҳарбий хизматга чақириш вақтида депутатлар орасидан махсус ваколатли комиссияларни тузиш ҳақида бўлди. Улар чақириқ маросими қандай ўтаётганлигини, кимлар чақирилаётганини кузатган бўлишарди.

Қуйидаги мисол ана шундай назоратнинг зарурлигидан далолат беради. Сўнгги вақтларда йигитлардан бирортаси ҳам ҳарбий билим юртларига ўқишга кириш истагини билдиргани йўқ деб таъкидлаганди Акмал Икромов районининг ҳарбий комиссари Ҳ. Холбоев. 236-мактаб ҳарбий таълим раҳбари эса шу мактабнинг икки ўқувчиси офицер бўлиш ниятида эканлигини, аммо уларнинг ҳарбий олий ўқув юртига кириш учун зарур ҳужжатларини район ҳарбий комиссариатида йўқотиб қўйишганини гапириб берди, Йигитларни шофёрлик курсига юборишга тўғри келибди...

Депутатлар талайгина тадбирларни режалаштирдилар. Аминманки, бу тадбирлар армияга чақириш борасидаги салбий ҳолатларга тўсиқ бўлади, район йигитлари хизмат қилаётган ҳарбий қисмлар билан алоқаларни мустаҳкамлайди. Ўйлайманки, Акмал Икромов район Советининг навбатдан ташқари сессияси ўз вазифасини бажарди.

Сессияда Акмал Икромов район партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Рафиқов район Советининг раиси этиб сайланди.

А. АЛИМОВ.

Турмуш чорраҳаларида

АРМОН

БУ ЙИГИТ матонати, иродаси, энг оғир дамларда ҳам ўзини тута билиши, кишига маъноли боқишлари билан кўз ўнгимда муҳрланиб қолди. Тақдир уни тез улғайтириб қўйганди. Йигирма бир яшар йигит дунё кўрган кексалардек босиқ, гаплари мулоҳазали эди. Ё тақдир уни шунчалар тез улғайтириб қўйганмиди, билмадим. Лекин уни ҳар ўйлаганимда юрагим эзилади, маъюс боқишлари сира кўз олдимдан кетмайди.

Бир куни тошкентлик ота-оналардан бир гуруҳи госпиталда даволанаётган байналмилалчи жангчиларга совға-салом қилиб кўргани боришга тайёрланишаётганини айтиб қолишди. Мақола тайёрлаш мақсадида айтилган куни мен ҳам бордим. Мақолага алоқадор баъзи нарсаларни сўраб олиш мақсадида бўлим бошлиғи — медицина хизмати майори ҳузурига кирдим. Дилкаш йигит экан, саволларимга батафсил жавоб бериб, ким қандай жасорат кўрсатганигача тўлқинланиб сўзлади.

— Иложи бўлса бир собиқ жангчи ҳақида ҳам ёзсангиз, — деди майор. — Бизда уч ой ётди. Ҳозир уйда, икки оёғи йўқ. Кеча кўргани боргандим. Бунақа инсон кам дунёда. Сиз бир суҳбатлашинг, ўзингиз амин бўласиз.

Эртасигаёқ қидиришга тушдим. Уйини бир амаллаб топдим. Торгина ҳовли. Уйлар қурилганига кўп йиллар бўлган кўринади. Деворлари нураган. Анчадан буён эркак кишининг қўли тегмаган. Овоз бердим. Йўлакда сочлари оқарган, ғам-ғуссадан қадди букилган онахон кўринди. Салом бердим.

— Келинг, айланай, — деди алик олиб. — Қани уйга киринг.

Айвондаги хонтахта атрофига ўтирдик. Келишдан мақсадимни айтдим.

— Раҳмат, болам, шунчалик ҳурмат қип кепсиз. Чойга қаранг. Боламнинг умри узоқ бўлсин, доғини кўрмай, — аёл рўмолининг учи билан кўз ёшларини артди.— Шўрлик кечаси билан ухлолмай ингграб чиқди. Эрталаб дўхтир келиб укол қилувди. Ҳозир ухлаяпти, ҳали замон уйғониб қолар.

— Икки киши турасизлармн дейман?

— Ҳа, болам. Ўн беш йил бўлди, амакингиз вафот этганларига. Тўрт қиз, бир ўғил билан қолганман. Худога шукр, қизлардан қутулдим. Тиниб-тинчиб кетишган. Бор умидим, шу Муроджоним.

Онахон хўрсиниб, бир нуқтага тикилганича жимиб қолди. Мен гунг эдим. Нимани ҳам гапирардим. Бевақт келмадиммикин, деган ўй ўтди хаёлимдан.

— Одам тафтини одам олади, болам, — деди онахон хаёлимдан нима ўтганини билгандек. — Уч ой бўлди, ўғлим госпиталдан келганига. Орадан бир ойча ўтгач бизаникига иккита қиз келди. «Муроджон билан мактабда бирга ўқиганмиз, кўргани келдик», дейишди. Ўғлимнинг олдига олиб кирдим. Муроджон уларни кўриб қизарди. Биттаси шаддод, шайтонгина қиз экан, «Энди ҳар куни келиб тураман», деди. Ўзиям дўхтирликка ўқиркан, хурсанд бўлдим, ҳар қалай дори-дармоннинг фарқига тушунади. Беш-ўн кун босим келиб турди. Муроджонга газета-журналлар олиб келади, қизиқ-қизиқ гаплардан гапириб беради. Болагинамнинг ҳам юзларига қизиллик югуриб, анча тетиклашиб қолди. Буни кўриб суюнаман. Хаёлимда, қани энди шу қизни келин қилсам, дейман. Бир куни кетар олдида эшикка етганимизда менга «ёрилди».

— Холажон, сиздан бир нарсани илтимос қилсам майлими?

— Нима экан, қизим, — дедим. — Қўлимдан келса жоним билан. «Шу дўхтирликка ўқитадиган институтда ўқийман. Бу йил бешинчи курсга ўтишим керак. Бир-иккита қарзим бор. Кузга қолдиришган. Топширолмасам, янаги йилга тўртинчи курсни бошқатдан ўқишим керак бўлади». «Хўп, мен нима қилай?» «Прапесир палончи бизнинг каттамиз. Афғонда хизмат қилганларни жуда ҳурмат қилади. Шунга бориб «Шу қиз боламга қараб турувди» десангиз. Имтиҳонларимга ёрдами тегарди».

Мани гапим билан бўладиган бўлса майли, деб бордим. Прапесир ҳам олтмишларга борган оғирвазмин одам экан. «Хўп, опажон» деди. Қизни олдига чақириб нималар қилиш кераклигини айтди.

Дунёда уста одамлар кўп экан, болам. Қиз яна уч-тўрт кун келиб турди. Охирги келишида «Эртага яна биттасини топшириб олсам бўлди» деганди. Шу-шу келмай қўйди. Бир ҳафтани ўтказиб хабар олгани институтга бордим.

Биринчи куни учратолмадим. Ўғлимга «Дўхтирга чиқиб келай» деб баҳона қилиб эртасига яна бордим. У ёқни қидираман — йўқ, бу ёққа бораман — йўқ. Қарилик қурсин, ўшанда қайси пакультет, нечинчи синфда ўқишини сўрамабман. Катта домласининг олдига кирай десам, уяламан. Қиз бола номи бор, уялмасин дейман. Ўтириб-ўтириб «бугун ҳам топмадим» деб ўрнимдан турдим. Дарвоза олдига етганимда уни кўриб юрагим ҳапқириб кетди. У иккита ўртоғи билан музқаймоқ еб келишарди. Мени кўрдию, ранги ўзгарди. Сездим. Билмаганга олиб рўмолимни тузатган бўлдим. У ҳам дарров ўзини ўнглаб, қизларга бир нима дедида мен томон юрди.

— Болам, соғиниб келдим, — дедим саломига алик олиб.

— Холажон, бораман дейману, ҳеч қўлим тегмаяпти, ўқишдан ортиб, — деди. Кейин дафъатан ҳовлиқиб сўради:

— Домлаларнинг олдига кирдингизми?

— Йўғе, болам, уларнинг олдида нима қиламан...

— Икки-уч кун ичида бораман холажон, Муроджон акам тузукмилар? — деб сўраган бўлди.

Ичкаридан «Ойижон» деган овоз суҳбатимизни бўлди. Она «Укангиз уйғонди, шекилли», деб ўрнидан турди. Токчадаги суратни қўлимга олдим. Танкчи кийимидаги келишган йигит. Қора кўзлари кулиб турибди. Погонларида сержант белгиси. Кўксида Қизил Юлдуз ордени, «Жасурлиги учун» медали. Шундай йигит энди ўрнидан туролмай кўкка тикилиб ётибди. Э воҳ, бу дунёнинг ишлари. Ҳеч бўлмаса кампирга раҳминг келса бўлмайдими? Бу дунёга келиб нима рўшнолик кўрди?

Ичкари уйнинг эшиги очилиб онаизор кўринди ва мени ичкарига таклиф қилди.

Кирдим. Ака-укалардек кўришдик. Суратда кўрганларимдан фақат кўзлари қолибди. Ёстиғи ёнида «Ёшлик» журнали, китоблар. Бу ёғида беш-ўн хил дори-дармон. Дераза олдида эскигина печка.

— Яхши келдингизми, акажон?

— Раҳмат... Ўзингиз тузукмисиз?

— Шукр.

Ўша куни анчагача гаплашиб ўтирдим. Лекин очерк ёзишга алоқадор бирорта савол беролмадим. Унинг мулоҳазалари, суҳбатини бўлгим, ора-орада берган саволларини жавобсиз қолдиргим келмади.

Учинчи марта боришимда Ўткир Ҳошимовнинг «Дунёнинг ишлари» қиссасини кўксига босганча шифтга тикилиб ётарди.

— Ойимга ачинаман ака, — деди хўрсиниб салом-аликдан сўнг. — Мендан кейин ҳоллари нима кечади? — Унинг кўзлари ёшланди. — Айриliққа чидай олмайдилар.

— Ундай деманг, — бўғзимга нимадир тиқилгандек бўлди. — Ҳали кўп яшайсиз.

— Қанийди. Ҳеч бўлмаса онам учун яшасам қанийди. Иложи йўққа ўхшайди.

Орага жимлик чўкди. Оғир жимлик эди бу. Суҳбат мавзуи шу тарзда давом этишидан чўчиб гап бошладим:

— Айтгандай сиз ёқтирган ёзувчининг янги китобини олиб келдим. Севги ҳақида. Жуда яхши ёзилган, — деб асарни унга бердим.

— Сиз севгига ишонасизми? — сўраб қолди дабдурустдан.

— Ҳарқалай... ишонаман.

— Мен ҳам ишонаман... — Муроджон оғир хўрсинди. Чунки бор у. Майли, бахтли бўлсин...

Гап ким ҳақида кетаётганини тушундим.

— Нима, турмушга чиқиб кетганми?

— Йўқ ҳали. Бунчалар севиб қоламан деб ўйламагандим. Бу дунёдаги сўнгги орзуим ҳам амалга ошмайдиган бўлди. Орзу қилардимки, бир китобда ёзилганидек сўнгги нафасим чоғида унинг кўзлари нурсизланса, майли бир чеккада бўлсада тобутимни олиб чиқишаётганида юм-юм йиғласа, деб... Начора...

Унинг кўзларига қараёлмасдим. Йигитнинг қалбида ҳам улкан севги, ҳам мардлик бор эди. Алдаб кетди, демади. Палончи экан, деб сўкмади. Ўзимни тутолмай:

— Бундайлар билан бошқача гаплашиш керак, токи ҳамма билсин, — дедим.

— Кераги йўқ, акажон. Кераги йўқ, — деди. — Хаёлингиздан нималар ўтаётганини сезиб ётибман. Институтига борманг, ёзманг ҳам. Кеча опаларим ҳам бормоқчи бўлишибди. Қайтардим. Шарманда бўлса яхшими дедим. Мени укам десангиз ундай қилманг, номига доғ тушмасин. Мени чин дилдан севолмаса, унинг айби эмаску!

Кейинги боришимда руҳи анча тетик эди. Шодон қарши олди. Опалари, поччалари келишган экан. Ҳазил-ҳузул қилдик.

— Акаси, ҳарбий комиссариатдан келишиб укангизга иккинчи Қизил Юлдуз орденини топшириб кетишди, — деди хола. — Бошимиз осмонга етиб ўтирибмиз.

— Ие, шунақами, — орденни у эмас, мен олгандек севиниб кетдим. — Қачон нишонлаймиз?

— Қачон десангиз!

— Унда аввал очерк ёзишга тайёргарликни бошлайверамиз.

— Бўпти. Айтган кунингизга тайёрман. Қуролдошларимни ҳам чақираман. Уларни ҳам ёзасиз.

Шанба куни учрашишга келишиб хайрлашдик. Бу хонадондан биринчи марта кайфиятим кўтарилиб чиқдим. Шанбагача ҳали тўрт кун бор. Ҳечқиси йўқ, тезда ўтиб кетади. Яхшиси унгача саволларни кенгайтириб, қайта ёзиб чиқиш керак, деб ўйладим.

Жума куни ишга эрта келдим. Негадир қўлим ишга бормасди. Деразадан ташқарига қараб қанча хаёл сурдим, билмайман. Бир маҳал телефон жиринглади. Гўшагини кўтардим. Ундан чексиз фарёд таралди:

— Муроджондан айрилиб қолдик!..

Қулоқларимга бошқа сўз кирмади. Тахтадек қотиб қолдим. Нега, нега? Анча яхши эдику? Ақли-ҳушимни йиғиб ташқарига отилдим...

* * *

...Мени кечир, укажон! Ўйлай-ўйлай охири ёзишга мажбур бўлдим. Номига доғ тушмасин дегандинг. Номини атамадим. Онаизорингнинг фарёдларига чидаб туролмадим. Балки ўша қиз садоқатли бўлиб ёнингда турганида яшаб кетармидинг. Бу менга ҳам армон бўлиб қолди.

Мени кечир, укажон!

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

Советлар мамлакатида

⊙ ЛИПЕЦК. Бу ерда экология жамғармаси тузилди. Унинг фаол аъзолари орасида клублар ва норасмий бирлашмаларнинг, Новолипецк металлургия комбинати кўпгина бўлинмаларининг вакиллари бор. Кўнгилли равишда қилинган хайр-эҳсонларнинг катта қисми атроф-муҳит аҳволини назорат этиш учун аппаратлар сотиб олишга сарфаланди. Кейинги пайтда ўтказилган текширишлар, ўлчовлар вилоят марказида зарарли чиқиндилар камайганлигини кўрсатмоқда.

⊙ МАРИ. Қорақум каналида фойдаланишга топширилган жуда катта гидротехника комплекси Туркманистоннинг жануби-шарқий Қорақумдаги Жужуклин қўриқ массиви далаларига сув берди. У суғориш ишларини тартибга солиш имконини яратади, натижада, янгитдан ўзлаштирилаётган ерлардан катта самара олиш мумкин бўлади. Комплекс таркибига секундига 360 кубометр сув бера оладиган бош иншоотлар ва сув чиқариш иншоотлари, бошқа объектлар киради.

⊙ ПСКОВ. Чуд кўли балиқчиларига кейинги кўп йиллар ичида биринчи марта судак балиғини одатдагидан икки баравар кўп тутишга рухсат берилди. Балиқчиларга шу вақтгача бир йилда беш тоннадан ортиқ балиқ овлашга рухсат берилмасди. Гдовск балиқ етиштириш хўжалиги жамоаси Чуд кўлида судак балиғи анча кўпайиши учун қаттиқ ҳаракат қилишига тўғри келди. Хўжалик юритишнинг янгича шароитида қачонлардир ўз ҳолига ташлаб қўйилган хўжаликни янгилаш, кенгайтириш имконияти пайдо бўлди. Бу ерда савдога чиқариш ва қайта ишлаш учун балиқ етиштириш билан шуғулланишга қарор қилдилар. Ленинграддаги «Светлана» ишлаб чиқариш бирлашмаси балиқ маҳсулотлари тайёрлаш учун чет элдан технология линияларини сотиб олишда ёрдам беради.

⊙ ДЗЕРЖИНСК (Горький области). Ушбу катта кимё марказининг кўп болали ва камбағал оилалари бирлашишга қарор қилдилар. Улар «Хонадон» деб аталган кўнгилли ўзлари бошқарадиган хайрия ташкилотини туздилар. Унча катта бўлмаган аъзолик бадаллари, хайр-эҳсонлар, асосан эса хўжалик ҳисоби фаолиятидан тушадиган даромадлар ташкилот бюджетининг асосини ташкил этади: чунки «Хонадон»да кооперативлар ва кичик корхоналар ташкил этилади. Бирлашманинг оёққа туришида шаҳар ижроия комитети, шунингдек мутахассислар — шифокорлар, муаллимлар, ҳуқуқшунослар, психологлар, социологлар ёрдам беришади.

⊙ НИКОЛАЕВ. «Қора денгиз кемасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг усталари ўзлари ясаган «Заостровье» совутгичли катта траулерни калининградлик балиқчиларга топширдилар. Овланган балиқ сузувчи балиқ заводи цехларида қайта ишланиб консервалар ва музлатилган маҳсулотга айлантирилади, чиқиндилардан эса озуқа уни, техник ва тиббий ёғ тайёрланади.

(ТАСС).

Санъатнинг сеҳрли олами

Умид куртаклари

Қанчалар қон йиғласам ҳолимни
сўрмас ҳеч ким,
Раҳм этиб кўзимдаги ёшимни
кўрмас ҳеч ким,
Ерда ётсам ясланиб менга
боқмас ҳеч ким,
Ёрдин мактуб олиб мен сари
келмас ҳеч ким.

ЎРТА бўйли, буғдойранг, чеҳраси кулиб турган қиз катта саҳнада қўшиқ куйлаяпти. Унинг майин овози дилларга завқ бағишлайди. У шундай берилиб куйлайдики, бутун вужуди қўшиққа, ҳис-ҳаяжонга айланади. Санъатга фидойилик, истеъдод деганлари балки шудир.

...Маҳбубахон асли Фарғона вилоятининг Қува районидан. Унда санъатга муҳаббат бошланғич синфларда ўқиб юрганидаёқ пайдо бўлди. Аввалига ҳеч кимга билдирмай чекка-чеккаларда куйлаб юрди. Кўп ўтмай унинг «сири»дан яқин дугоналари хабардор бўлишди. Бора-бора унинг қўшиқлари мактабда ўтадиган тадбирларда. «Ҳосил», «Наврўз» байрамларида янграй бошлади.

Маҳбубахон онадан эрта етим қолди. Саккиз фарзанд тарбияси ота зиммасига тушди. Начора, ишлаш, оила рўзғорига ёрдам бериш керак. Маҳбубахон далада ишлай бошлади. Аммо қўшиқ унинг доимий ҳамроҳи эди. Ишдан кейин жамоа хўжалигидаги «Гулдаста» ҳаваскорлик ансамблига қатнашди. 1985 йили районда Ўзбекистон «ойнаи жаҳон» мусиқавий кўрсатув Бош муҳарририяти «Халқ талантлари» танловини ўтказди. Район комсомол қўмитасининг аъзоси Нўъмон Ўрмонов Маҳбубахонни шу танловга таклиф этди. М. Саримсоқова танловда «Қанчалар» қўшиғини куйлаб, 10 балл олди. Унинг овози, куйлаш услуби каттадан-кичик — барчага манзур бўлди. Шу туфайли у илк бор «ойнаи жаҳон»да кўринди. Ва минглаб санъат ихлосмандларига ўз совғасини тақдим этди.

Қишлоққа қайтганида Муроджон отанинг қувончи чексиз эди. Фақат «Шу кунларни онанг раҳматлик кўрмади-да» деб армон қилди. Кейин ота сездики, қизининг орзулари чексиз. «Майли, ўқисин» деб оқ йўл тилади. Кўп ўтмай у А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати олийгоҳининг мусиқали драма актёрлиги куллиётига ўқишга кирди.

Маҳбубахон олийгоҳда мутақаббил қўшиқларни куйлаш маҳоратини ошириш устида тинмай изланяпти. У айтган «Самарқанд ушоғи», «Муножат», «Феруз», «Излайман», «Кечалар», «Алла», «Дугоҳ», «Тановар-2», «Фарёд», «Гулистоним менинг» каби ашулалар мухлислар олқишига сазовор бўлди. Ҳозирги кунда Фурқатнинг «Фиғон», Навоийнинг «Эй сабо» ғазаллари устида ишлаяпти.

— Қаерга бормай менга онадек меҳрибон бўлиб қолган Берта Давидова ҳақида тўлиб ҳикоя қилгим келади, — дейди Маҳбубахон. — Улардан жуда кўп нарса олдим. Яна Юнус Ражабий, Лутфихоним Саримсоқова, Муроджон Аҳмедов, Назира Юсупова, Комилжон Отаниёзов, Маъмуржон Узоқов, Меҳри Абдуллаевалар ижро этган қўшиқлар тарихини, ижрочилик сирларини ўрганяпман. Куллиётимиздаги устозларимдан Асад Азимов, Азизахон Каримова ҳамда Ўзбекистон телевидение ва радиосидаги мақомчилар ансамбли аъзоси Турғун Алиматовлар қўлларидан келган ёрдамларини аяшмаяпти.

— Маҳбубахон катта санъат бўсағасида, — дейди Берта опа Давидова. — Унинг куйлаётган қўшиқлари кўпчиликнинг назарига тушган. Маҳбубахон камтарин, очиқ кўнгил қиз. Шу каби истеъдодли ёшларни топиб ижодий танлов кўригини ўтказиш лозим. Шунда қўшиқчилигимиз келажагига, атоқли санъаткорлар ишини давом эттирувчилар борлигидан кўнглимиз хотиржам бўлади. Унга ўхшаган ниҳолларимиз кўпаяверсин.

Мухтор СУЛАЙМОНОВ.

⊙ **СУРАТДА:** М. Саримсоқова қўшиқ куйламоқда.

Диққат, янгилик

ЖУМҲУРИЯТДА ЯГОНА

ЛИЦЕЙ... Бу сўзни эшитганимизда кўз олдимизда беихтиёр чор Россияси давридаги имтиёзли ўрта ёки олий махсус мактаб ва унда сабоқ олган Пушкин, Пущин, Кюхельбекер каби буюк сиймолар гавдаланади. Бироқ, ҳозир ҳам Ғарбий Европа, Лотин Америкаси ва Африка давлатларида бундай ўқув юртлари мавжуд.

Ҳозирги қайта қуриш даврида ҳаётимизнинг барча жабҳаларида туб ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Жумладан, мактаб ислоҳоти ҳам қайта қуриш мевасидир. Келажакда бизга бутунлай янгича тафаккур ва билим доирасига эга бўлган илм соҳиблари керак.

Шу жиҳатдан олганда шаҳримизнинг Киров районида жойлашган Г. Дмитров номли 9-мактабда жуда хайрли тадбир амалга ошириляпти.

Янги ўқув йилидан бошлаб мактабимизни жумҳуриятимиз тарихини илк бор ўқитувчилар жамоаси билан келишилган ҳолда лицей йўналишидаги махсус ўрта мактабга айлантирмоқчимиз.

Ўйлайманки, жумҳуриятимизни илм-фан юксак тараққий этган давлатлар қаторига кириши учун бу жуда муҳим ва ўз вақтида қўйилган қадамдир. Махсус ўрта мактабимизда физика, математика, химия, биология, ислом дини, иқтисод, ҳуқуқшунослик, Ўзбекистон маданияти ва тарихи, чизмачилик, педагогика, экология ихтисосликларидан ўқувчи танлаганидан бири бўйича чуқур билим берилади. Лекин асосий урғу инглиз ва араб тилларидан мукаммал сабоқ беришга қаратилади. Битирувчилар етуклик шаҳодатномаси эмас, диплом олишади ва унда эгалланган мутахассислик қайд этилади. Дарсларни ўз соҳасини аъло билган мутахассислар олиб боришади. Мактабни тугатган ўқувчилар ўз ихтисосликлари бўйича турли тўгаракларни бошқаришлари, касб бўйича ишлаб кечкида ўқишлари, аъло дипломга эга бўлганлар эса олийгоҳларнинг кечки ва сиртқи бўлимларига киришда имтиёзлардан фойдаланишлари мумкин.

Кейинчалик, махсус ўрта мактабимизда бошланғич синфлар бўлмайди, 11-синфни битирган аълочи ўқувчилар эса олий ўқув юртларининг 2-курсига имтиҳонларсиз қабул қилинади. Таълим ўзбек тилида олиб борилади.

Халқимизда «Яхши ният, ярим мол», деган нақл бор. Балки келажакда мактабимиздан илм-фанимизни жаҳон миқёсига олиб чиқадиган буюк намояндалар етишиб чиқар.

Рустам МАТКАРИМОВ,
Киров районидаги 9-мактаб директори.

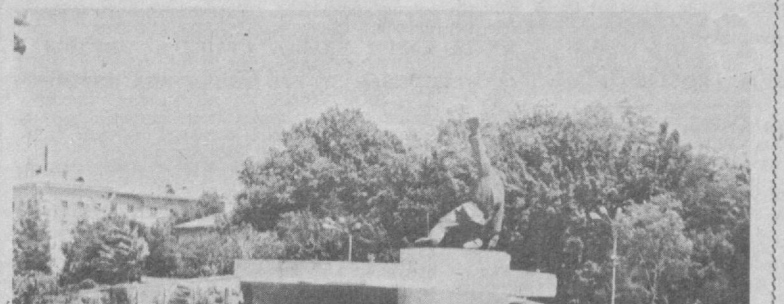

⊙ КУЛДА ҲОРДИҚ ЧИҚАРИШ ҚАНДАЙ СОЗ...

Р. Альбеков сурат-лавҳаси.

БИРИНЧИ ҚАДАМ

ОКТЯБРЬ район, Ойбек номидаги 115-мактаб қошида уч йилдирки драма студияси фаолият кўрсатиб келмоқда. Бу давр мобайнида кўпгина асарлар саҳналаштирилди. Атоқли адиб Абдулла Қаҳҳор ҳикоялари асосида томошалар, Чўлпон шеърларидан тузилган, шунингдек, улуғ рус шоири А. С. Пушкиннинг декабристлар билан муносабатлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Мафтункор бахт юлдузи» номли адабий композициялар, ўзбек халқ қўшиқлари, лапарлари, айтишув ва латифалари студия репертуаридан ўрин олган. Театршунос Фарҳод Файзиев раҳбарлигида таниқли ёзувчи Владимир Тендряковнинг «Хайрлашув кечаси» қиссаси мазмуни асосида спектакль саҳналаштирилди. Бу битирувчи синф ўқувчиларининг хайрлашув кечасида намойиш этилди.

Асарнинг қизиқарли томони шундаки, ўн йил бир синфда ўқиган олти нафар ўқувчи шундай кутилмаган ҳолатларга дуч келадики натижада ҳар бирининг ҳақиқий қиёфаси очилади. Қарангки ўн йил бирга ўқиган дўстлар бир-бирларини билмас эканлар. Шу воқеалар сабаб ёшлар кўп нарсаларни англаб етадилар. Унда инсоннинг, дўстликнинг қадрига етишга, севгини, меҳр-оқибатни ардоқлашга ўргатади.

Асардаги ролларни шу мактаб ўқувчилари ижро этишган. Айниқса Ғулом Набиев, Латофат Жалилова, Ғаффор Ҳошимов, Малоҳат Қорабоева яратган образлар ишонарли чиққан. Бу спектакль шаҳримизнинг яна бир қанча мактабларида муваффақият билан намойиш этилди.

Ёш санъаткорлар жумҳуриятимизнинг кўпгина вилоят ва районларида ҳам ижодий сафарда бўлишди.

Мана, ҳозир ўқувчиларнинг айни ёзги таътил палласи. Кашшоф ва меҳнат лагерлари болалар билан тўлган. Драма студияси аъзолари энди дам олувчилар хизматида.

Дония ЗОКИРОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Савдо вазирлиги

РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990-1991 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти барча йўналишдаги озиқ-овқат, саноат товарлари бўйича юқори малакали контролёр-кассир ва сотувчилар тайёрлайди. Бу группаларга 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8,5 ой.

Ўқишга республикамиз шаҳарларида яшовчилар қабул қилинади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлган, битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ўқувчилар педсовет қарорига кўра, ўқишни битириб бўлгач Тошкент совет савдо техникумига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳрининг Бош универсал магазинида ва универсамларда олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 086/У формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, шаҳар савдо идораси ва область бошқармасининг йўлланмаси.

Ўқишга қабул қилинганларга ҳар ойда 32 сўм стипендия берилади.

Ота-онасиз ва етим қолган ўқувчиларга ҳамда Улуғ Ватан уруши I ва II даражали ногиронларининг фарзандларига ҳар ойда 41 сўм стипендия тўланади.

Республика ҳунар-техника билим юрти қўнимгоҳи: 700173, Тошкент шаҳри, А. Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (13, 70, 116э-автобуслар билан «Чўпон ота», 4 ва 9-трамвайлар билан «Тез ёрдам» медицина клиникаси бекатларигача борилади). Телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги

ТОШКЕНТ «ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚОШИДАГИ

48-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990-1991 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга Тошкент шаҳрида ва Тошкент областининг пойтахтга яқин районларида яшовчи 9—11-синф ҳажмда маълумотга эга бўлган қизлар қуйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилинади: хотин-қизлар, болалар ва эркаклар устки кийимларини тикиш бўйича тикувчи-мотористка.

9-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган қизлар 3 йил ўқийдилар ва бепул иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқишни битирганларидан сўнг улар ўрта маълумот ва эгаллаган касблари ҳақида диплом оладилар.

11-синфни битирган қизлар 1 йил ўқийдилар ва улар ҳар ойда 30 сўм миқдорида стипендия оладилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 фоизини оладилар.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Битирувчи курс аълочи ўқувчиларининг 10 фоизига ўқишга кириш учун йўлланма берилади.

Ўқувчилар И. Ганди номли маданият саройидан кенг фойдаланадилар. У ерда ҳар хил тўгараклар, спорт секциялари, каратэ ва диско клублар мавжуддир.

Ўқувчилар корхона территориясида жойлашган маиший ва медицина хизматидан, соат ва оёқ кийим устахонасидан, сартарошхона, кийим-кечак ва озиқ-овқат магазинидан, профилакторийдан фойдаланадилар.

Билим юртида ўқувчилар бадиий ҳаваскорлик тўгараги, «Модалар театри» тўгараги, шунингдек, спорт секцияларида иштирок этишлари мумкин.

Каникул даврида ўқувчилар Совет Иттифоқи шаҳарларига, дам олиш базаларига бепул туристик путёвкалар билан тақдирланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан ва медицина справкалари, 3х4 см ҳажмдаги 4 дона фотосурат.

Туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: 700061, Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5-а уй. (1, 2, 5, 24, 26-трамвайлар, 1, 5, 8, 10, 17-троллейбуслар; 2, 3, 25, 60э, 71, 80э-автобусларнинг «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмаси» бекати).

ОЙБЕК ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

«КИТОБЛАР инсон тафаккурининг жавоҳирларини йиғиб, авлодларга мерос қолдиради», деган эди Ойбек. Шу жиҳатдан унинг авлодларга қолдирган ижодий меросини — шеърий тўпламларини, романлари ва поэмаларини жавоҳирлар хазинасига қиёсласа бўлади. Ана шу хазинадан баҳраманд бўлаётган авлодлар уни ҳеч қачон унутишмайди, ҳамиша ёд этиб келишади.

Куни кеча «Марказ-7» мавзесидаги Ойбек номли маҳаллада ўзбек совет адабиётининг классиги, публицист, адабиётшунос ва таржимон, шоир ва адиб Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбекнинг хотирасига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Ойбек уй-музейининг директори Ўткир Ёрмуҳамедовнинг саъйи-ҳаракати билан ўзгача қиёфа касб этган маҳалла идораси ниҳоятда гавжум бўлди. Кечага ташриф буюрган партия ва совет ходимлари, шоир ва ёзувчилар, маҳалла аҳли музей совға қилган улкан адибнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган кўргазмани диққат билан кўздан кечирдилар.

Кечани Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси, «Санъат» журналининг масъул котиби А. Жўрабоев олиб борди.

Биринчи бўлиб сўз таниқли партия ходими, файласуф, «Қизил Ўзбекистон» рўзномасининг собиқ муҳаррири Сулаймон Азимовга берилди. У адибнинг қатағон йилларида бошидан кечирганлари, Катта Фарғона канали қурилишида чоп этилган кўп нусхали рўзнома орқали қандай ҳамкорлик қилганликлари ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Ёзувчи Носир Фозилов Ойбек билан учрашувлари ҳақида гапириб, маҳаллага ўзининг икки китобини совға қилди. У бу китоблар шу ерда жамоатчилик асосида албатта ташкил этиладиган кутубхонанинг дастлабки қалдирғочлари бўлиб қолади, деб ишонч билдирди.

ВАСХНИЛ мухбир-аъзоси, техника фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, «САНИИРИ» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг профессор-маслаҳатчиси А. М. Муҳамедов, «Ленин байроғи» рўзномасининг масъул котиби С. Селимов адиб ҳақидаги эсдаликлари билан ўртоқлашдилар. С. Селимов Ойбек уй-музейига адибнинг қрим-татар тилида чоп этилган «Қутлуғ қон» романини совға қилди.

Адабиётшунос Наим Каримов адибнинг ижоди, унинг ўзбек совет адабиётида тутган ўрни ҳақида гапирди.

Ёзувчи Жамол Камол устози ҳақидаги эсдаликлари билан ўртоқлашди.

Йиғилганлар Ойбекнинг ўғли — тарих фанлари доктори, профессор Омон Тошмуҳамедовнинг ҳикоясини зўр қизиқиш билан тингладилар. У шу ерда уларнинг уйлари бўлгани, «Қутлуғ қон» романи шу уйда ёзилгани ҳақида гапириб берди.

Кечада сўзга чиққанлар маҳалла идораси келажакда Ойбек уй-музейининг бир бўлими бўлиб қолади, деб ишонч билдиришди.

Башарти Ойбек шу маҳаллада истиқомат қилган экан Космонавтлар шох кўчасига унинг номини бериш, метронинг Юнусобод йўналиши бошланадиган майдоннинг бир чеккасига унинг ҳайкалини ўрнатиш лозим, деган таклиф тушди.

СУРАТЛАРДА: хотира кечасидан лавҳалар.

В. Майоров суратлари.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ОБУНАЧИЛАР!

ВАҚТЛИ МАТБУОТГА ЭЛТИБ БЕРИШ ШАРТИ БИЛАН АВГУСТ ВА КЕЙИНГИ ОЙЛАРГА ОБУНА ДАВОМ ЭТЯПТИ.

Обуна қабул қилиш манзилгоҳлари: «СОЮЗПЕЧАТЬ» НОҲИЯ ОБУНА БЎЛИМЛАРИ ВА АЛОҚА БЎЛИНМАЛАРИ.

АХБОРОТИНГИЗ УЧУН: август ойидан бошлаб қуйидагиларга — «Дойче фольксцайтунде-дитат» ГФЖ рўзномасига, индекси 92601;

Удмурд тилидаги жаридаларга — «Деловие люди» («Ишбилармон кишилар»), индекси 92325;

«Инвожо» («Солнцеворот») индекси 73973 обуна бошланди.

Қоғоз танқислиги муносабати билан «Наука и религия» («Фан ва дин»), «Волга» жаридаларига, ҳамда Эстония, Латвия, Литва жумҳуриятларининг барча турдаги матбуотларига обуна тўхтатилди.

НОМИ ЎЗГАРГАН МАТБУОТ:

«СССРда ижтимоий сиёсат» жаридаси «Ижтимоий Ҳимоя» номи билан, индекси 70977; «Илмий коммунизм» эса «Ижтимоий-сиёсий фан» номи билан чоп этилади, индекси 70652.

Қайта ташкил қилиниши сабабли Эстония жумҳуриятининг «Кехакултуур» («Жисмоний тарбия») жаридаси энди икки ном билан чоп этилади. «Кехакултуур» («Жисмоний тарбия»), индекси 78164 ва «Ауторевю» индекси 78162.

Чех ва Словак Федератив Жумҳуриятининг «Социализм нури» жаридаси ўз номини «Оврупо ва биз» деб ўзгартирди.

Булғориянинг «Ишчи иши» рўзномаси энди «Дума» («Олий шўро») деб номланади.

Арманистон, Шўролар Ижтимоий Жумҳуриятининг номлари ўзгарган матбуоти: «Советакан Айастан» — «Хорурдайн Айастан» (Шўролар Арманистони) рўзномасига индекси 69129.

Жаридалар: «Советакан Арвест» — «Хорурдаин Арвест»га Шўро санъати, индекси 77822. «Советакан граканутюн» — «Норк»га (Шўро адабиёти), индекси 77823. «Советакан Манкаваржь» — «Хорурдаин Манкаваржь»га (Шўро муаллими), индекси 77824.

Яна шуни ҳам маълум қиламизки, 1990 йил 1 июлдан Чех ва Словак Федератив Жумҳуриятининг «Ревю-фотография» жаридаси 1 нусхасининг нархи 2 сўм 50 тийиндан 5 сўмгача кўтарилган.

Маълумот олиш учун телефонлар: 32-07-96, 33-75-34.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «СОЮЗПЕЧАТЬ» КОРХОНАСИ.

«АМАРТЕКС» ФИРМАСИ

МАНФААТДОР КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА КООПЕРАТИВЛАРНИ

Ўзбекистон хўжалик ҳисобидаги «ИНТЕРКУЛЬТУРА» реклама бирлашмаси томонидан

Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси «ТАШКЕНТВНЕШСЕРВИС» фирмаси ва СССР Моддий-техника таъминоти давлат комитетининг тижорат маркази билан ҳамкорликда ташкил этилган

ТИЖОРАТ КЎРГАЗМАСИДА ИШТИРОК ЭТИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

КЎРГАЗМА 1990 ЙИЛ 9 ИЮЛДАН 15 ИЮЛГАЧА КИНО УЙИНИНГ КЎРГАЗМАЛАР ЗАЛИ БИНОСИДА (Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 98-уй).

БЎЛИБ ЎТАДИ.

КЎРГАЗМАДА АҚШ, Япония, Италия, Польша, Тайвань, Сингапур, Гонконгда ишлаб чиқарилган компьютер, аудио-видео ва ташкилий техника, шунингдек, кийим-кечак, пойабзал ва упа-элик-пардоз буюмлари каби кундалик эҳтиёж моллари намойиш қилинади.

Моллар эркин конверсияланадиган валютага ва 5-тоифадаги ўтказма сўмларга сотилади.

Ушбу кўргазмадан мақсад — юқорида номи кўрсатилган молларни сотишгина эмас, балки энг муҳими совет корхоналари билан ҳамкорликнинг янги кўринишларини ва ишончли шерикларни излаб топишдир.

Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатасининг «ТАШКЕНТВНЕШСЕРВИС» хўжалик ҳисобидаги ишлаб чиқариш фирмаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА ҚАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ «МИКОНД» ЗАВОДИГА

муҳандислар, тарроҳлар, механиклар, кимёгарлар; омилкор уста, токарлар, фрезерловчилар, электр монтёрлар, асбобчилар, газ пайвандчилар, асбобсоз-чилангарлар ва созловчи-чилангарлар, қайнатувчилар, назоратчилар, йиғувчилар, синовчилар, лаборантлар, юкчилар, соқчилик хизмати ўқчилари, электрончилар.

ихтисосга эга бўлмаган ишчилар, металл бўйича дастгоҳчилар тайёрланадиган 4—6 ойлик курсларда ўқиб чиқишлари мумкин.

Қизлар ва аёллар 1—3 ой мобайнида қайнатувчи, назоратчи, йиғувчи, лаборант, синовчи касбларини эгаллашлари мумкин.

Завод қошида ётоқхона, профилакторий дам олиш уйи, спорт зали, кечки ишчи ёшлар мактаби бор, хизмат автобуси қатнаб туради.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

моддий бўлим катта ҳисобчиси (аёл киши), **тикувчилар, электрчи, юкчилар.**

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

фрезерловчилар, токарлар, механика-йиғув ишлари чилангарлари, йиғувчи-чилангарлар, қоқиб чиқарувчилар, тикувчилар, штамповчилар, гальваниклар, бўёқчилар.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги район ишга жойлаштириш бўлимларига мурожаат қилинсин:

С. РАҲИМОВ РАЙОНИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
ҲАМЗА РАЙОНИ — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй.
КИРОВ РАЙОНИ — Энгельс кўчаси, 48-уй.

1990 ЙИЛ ҲОСИЛИ—ТОШКЕНТЛИКЛАРГА!

Ёз неъматлари — бодринг, памилдори, лавлаги, пиёз, саримсоқ пиёз, картошка, ўрик, олхўри, шафтоли, олма, узум — қўйингчи, Ўзбекистоннинг саҳий тупроғида етиштириладиган жамики ноз-неъматлар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармасининг пойтахт барча районларидаги савдо ташкилотлари пештахталарида пайдо бўлади. **7 июлдан бошлаб сабзавот ва мевалар билан савдо қилувчи ЯРМАРКАЛАР ташкил этилади — пойтахт аҳолиси ва меҳмонларига қўшимча 110 та очиқ пештахталарда хизмат кўрсатилади.**

Энг катта шаҳар ярмаркаси 7 ва 8 июль кунлари Карл Маркс кўчасида ўтказилади. Соат 11.00 дан 17 гача сараланган, артиб-тозаланган ва қадоқланган сархил сабзавот ва мевалар харидорларни кутади. Уй бекалари, талабалар, шаҳримиз меҳмонлари савдо ходимларининг ана шу хизматига муносиб баҳо берадилар.

Ярмаркага ташриф буюрувчилар учун музқаймоқ, шарбатлар, чанқовбосди ичимликлар савдоси ташкил этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг савдо Бош бошқармаси.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ТЎЙЛАР МУБОРАК!

Тўй тантаналарида маданий хизмат қилишга мослаштирилган ва замонавий репертуарларга эга бўлган Авиасозлар маданият саройининг

«САМО» АНСАМБЛИ

бахт ва шодлик оқшомини кўнгилдагидек ўтказишда

ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Ансамблни кассага пул тўлаш йўли билан тўйхонага таклиф қилишингиз мумкин.

Буюртмалар олдиндан ҳар куни соат 16.00 дан маданият саройининг 2-қават, 90-хонасида қабул қилинади.

Маконимиз: Авиасозлар шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, Авиасозлар маданият саройи (15, 23, 48, 72, 151, 54, 6-автобуслар; 3, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати. Метронинг «Чкалов» станцияси). Телефон: **96-55-81.**

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИ

7, 8 ИЮЛЬ СОАТ 15 ВА 19.00 ДА

«Джуна» услубида ишлайдиган экстрасенс В. МАТВИЕНКОнинг даволаш сеансларига

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

БИЛЕТЛАР САРОЙ КАССАСИДА СОТИЛМОҚДА.

53-48-71, 53-36-65 телефонлари орқали қўшимча маълумотлар олиш мумкин.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

«ФОТОН» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузуридаги

39-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1990—1991 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚИЗЛАР УЧУН: ярим ўтказгич асбоблар ва интеграл микросхемаларни йиғувчи, электрон саноати асбобларини синовчи, электрон саноати техника назорати бўлимининг назоратчиси;

ЙИГИТЛАР УЧУН: технологик ускуналарни созловчи, радиоэлектрон аппаратураларнинг монтажчиси, кенг профилдаги станокчи.

Ўқишга 8 ва 10 синф маълумотига эга бўлган Тошкент шаҳри ва Тошкент области (Калинин, Оржоникидзе, Янгийўл районлари) **да яшовчи йигит ва қизлар қабул қилинади.**

10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 10 ой.

МАШҒУЛОТЛАР — «ярим ўтказгич асбоблар ва интеграл схемаларни йиғувчи», «электрон саноати техника назорати бўлимининг назоратчиси», «электрон саноати асбоблари синовчи» ихтисосликлари бўйича ўқиётган қизлар учун группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Ўқувчиларга ойига 77 сўм стипендия тўланади. Билим юртини тамомлагач ўқувчиларга эгаллаган касби бўйича малака оширганлик ҳақидаги диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил.

Таълим даврида ўқувчилар уч маҳал бепул овқат, ишлаб чиқариш практикаси даврида ўзлари ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар имтиёзли шартлар билан олий ўқув юртларига қабул қилинадилар.

Билим юрти ўқувчиларни информатика ва ҳисоблаш техникасига ўқитиш учун «КУВТ-86» ҳисоблаш машинасига, спорт базасига эга, вокал-чолғу ансамбли, самбо секцияси, радио ва техника ижодиёти тўгараклари ишлаб турибди.

Билим юртини тамомлагач уларга касб эгаллаганлиги ва ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом берилади.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: 8-синфни тамомлаганлик ҳақидаги гувоҳнома, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона фотосурат (4 дона — 3х4, 4 дона 4х5 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: 700005, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Весна кўчаси (5, 12, 68э, 183-автобусларнинг «Узбум» бекати; 1, 5, 26-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-51.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги

Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш вазирлиги базасидаги

14-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990—1991 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Электр-газ пайвандчилар; кенг профилдаги станокчилар; слесарь-сантехник, газ пайвандчилар; технологик қурилмалар ва металл конструкциялари монтажи бўйича слесарь-монтажчилар; автомобиллар ремонти бўйича слесарлар; электр-газ пайвандчилар ихтисоси билан бирга «В» ва «С» категориядаги автомобиль ҳайдовчилар.

ЎҚИШГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 9-11 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 10 ой ва 3 йил.

3 йил муддат билан ўқиётган ўқувчилар тўла давлат таъминотида бўладилар, улар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот тўғрисида ва касб эгаллаганлиги ҳақида диплом ҳамда мутахассислик даражаси (разряди) берилади.

10 синф маълумотига эга бўлган ўқувчиларга ойига 30—76 сўмгача стипендия тўланади.

Ишлаб-чиқариш тажрибаси (практикаси) даврида ҳамма ўқувчиларга иш ҳақининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга кириш имкониятига эгадирлар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАН ЎҚУВЧИЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССР МОНТАЖ ВА МАХСУС ҚУРИЛИШ ВАЗИРЛИГИ ТРЕСТЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: Директор номига ариза; туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт; маълумоти ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси); яшаш жойидан справка; медицина справкаси; 6 дона фотосурат (3х4 см).

Бизнинг манзилгоҳимиз: 700073, Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Оқдарё кўчаси, 122-уй. (12, 52, 68, 111, 183-автобуслар; 5, 26-трамвайларнинг «Ёғ-мой комбинати» бекати; 26, 161-автобусларнинг «Жамила» дўкони бекати). Қабул комиссияси. Телефон: 91-33-94.

ЭЛЕКТРОНИКА—МЎЪЖИЗА ЭМАС, ЗАМОНАМИЗНИНГ ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ...

Ҳозирги ҳаётимизни электрон асбобларсиз тасаввур қилиш қийин. Ҳамма соҳада, ишлаб чиқариш корхоналарида ва кундалик ҳаётимизда ишлатиладиган жиҳозларда электрон асбоблари бизга ҳамроҳдир.

57-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

радиоэлектроника корхоналари ва радиоэлектрон асбобларни тузатувчи устахоналар учун

қуйидаги касблар бўйича

ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ:

кичик жадвалларни йиғувчи, фотолитография оператори, диффузион мосламалар оператори, радиоэлектрон жиҳозларни созловчи, радиоэлектрон жиҳозларни йиғувчи, ярим ўтказгич дастгоҳларни созловчи, радиотелевизион жиҳозларни тузатувчилар.

Ўқиш муддати: 9-синф маълумотига эга бўлганлар учун — 3 йил, 11-синф маълумотига эга бўлганлар учун —1 йил, Совет Армияси сафида 2 йиллик хизмат бурчини ўтаб келганлар учун — 6 ой.

Билим юртининг кечки бўлимида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда газ-электр-пайвандчи касби бўйича 6 ойлик курс ташкил қилинган.

Маконимиз: Тошкент шаҳар, Киров районн. Юнусобод даҳаси, Муродов кўчаси, 9-уй (телефон 21-10-79). 67э, 9, 167-автобусларнинг «8-АТП»; 8, 82, 83-автобусларнинг «5-кўп ихтисосли болалар касалхонаси» бекатлари.

КИНО

6 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ТЕМИР ХОТИН» (кичик зал, ўзбек тилида, 17, 19.30).
Чайка — «ЁЛҒИЗЛИККА МАҲКУМ» («ЯККАМА-ЯККА») (17; 19, 21.00).
Москва — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (19, 20.40).
Лисунов номли — «АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (18.30, 21.00).
Восток — «АВАРИЯ» — ХИТНИНГ ҚИЗИ» (18, 21.30).
Дружба — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (17.00); «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (18.20); «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (19, 20.40).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОИЛА» (18.30, 21.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги—«АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (17, 20.00).
Хива — «ҚИЗИЛ ЗОНА» (21.15).
Фестиваль (ёзги) — «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (21.15).

7, 8 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ТЕМИР ХОТИН» (кичик зал, ўзбек тилида, 12, 14.30, 17, 19.30).
Чайка — «ЁЛҒИЗЛИККА МАҲКУМ» («ЯККАМА-ЯККА») (11, 13, 15, 17; 19, 21.00).
Москва — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (19, 20.40).
Лисунов номли — «АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Восток — «АВАРИЯ» — ХИТНИНГ ҚИЗИ» (11, 14.30, 18, 21.30).
Дружба — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.00); «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (18.20); «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (19, 20.40).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОИЛА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги—«АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (11, 14, 17, 20.00).
Хива — «ҚИЗИЛ ЗОНА» (21.15).
Фестиваль (ёзги) — «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (21.15).

БОБУР НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

(собиқ Киров номли боғ)

1990 ЙИЛ 7 ИЮЛЬ

СОАТ 18.00 ДА

Кооперация кунига бағишланган

«КООП» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ҚАТТА БАЙРАМ САЙЛИ ЎТҚАЗИЛАДИ

Фрунзе район кооператорларининг жамоа бўлиб дам олишлари мўлжалланган кун тартибида.

Кооперативлар маҳсулотларининг савдо-кўргазмаси;

болалар ва катталар учун кўнгилочар тадбирлар ўрин олган. Буфетлар, аттракционлар ишлаб турибди.

Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 148-ўрта мактаб томонидан **Шакирова Нилуфар Абдуваҳобовна** номига берилган Д—787768 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳридаги корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, шунингдек, хусусий шахслар диққатига!

Тошкент шаҳридаги 21-ўрта ҳунар-техника билим юрти

(Хуршид кўчаси, 45-уй)

Олий ҳунар билим юрти деб қайта номланди.

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 162-мактаб томонидан **Ериев Махсуд Мусаевич** номига берилган Г-744942 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 64-ўрта мактаб томонидан **Ермолаев Юрий Александрович** номига берилган 120761 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область Паркент районидаги 19-ўрта мактаб томонидан **Аҳмедов Эгамёр Тошбоевич** номига берилган 392055 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Адлия бошқармаси партия ва касаба уюшмаси қўмитаси шу бошқарма бошлиғининг ўринбосари Г. С. Ғоибовага отаси

Саид ҒОИБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент «Водоканал» трести жамоаси меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги бўлимининг бошлиғи, 1948 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Василий Герасимович АГУЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси жамоаси бошқарманинг бўлим бошлиғи, ички ишлар хизмати полковниги

Жамол РИСҚИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент Темирйўл қошидаги Почтамт жамоаси газета ва журнал экспедициясининг шаҳар участкаси диспетчери Я. М. Раҳматовага турмуш ўртоғи

Ёрқин РАҲМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент жумҳурият отчопари жамоаси отчопар ходими З. З. Раҳматовга отаси

Зинҳор РАҲМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

Р — 04661.

140.390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Д—2201.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.